

Przemysł – wyniki działalności w 2023 r.

Przemysł – wyniki działalności w 2023 r.

Opracowanie merytoryczne

Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw

Pod kierunkiem

Joanny Ślepowrońskiej

Zespół autorski

Beata Kaczorowska, Grzegorz Kurowski, Katarzyna Łokietek, Magdalena Obarowska, Grażyna Więckowska

Skład i opracowanie graficzne

Andrzej Paluchowski, Aleksandra Paprocka

e-ISSN 2956-4824

Publikacja dostępna na stronie internetowej

stat.gov.pl/

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

Przedmowa

Główny Urząd Statystyczny ma przyjemność przekazać Państwu publikację analityczną „Przemysł – wyniki działalności w 2023 r.” prezentującą bogaty zestaw informacji charakteryzujących działalność jednego z ważniejszych segmentów gospodarki narodowej, jakim jest przemysł.

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie podstawowych danych o przemyśle według rodzajów działalności – według sekcji, działów i grup PKD oraz w układzie terytorialnym – według województw, a także zaprezentowanie analizy wyników, relacji i zmian zachodzących w przemyśle.

Informacje zawarte w publikacji dotyczą w głównej mierze wartości i dynamiki produkcji sprzedanej, ilości produkcji ważniejszych wyrobów, zatrudnienia, przeciętnych wynagrodzeń brutto, wskaźników cen produkcji sprzedanej, nowych zamówień i obrotu w przemyśle, nakładów inwestycyjnych, wyników i relacji finansowych w przemyśle. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych obszarów tematycznych dostępne są na stronie internetowej GUS (stat.gov.pl) m.in. w publikacji „[Nakłady i wyniki przemysłu](#)”, a także w [Dziedzinowych Bazach Wiedzy \(DBW\)](#) oraz w [Banku Danych Lokalnych \(BDL\)](#).

Prezentowane dane zostały opracowane na podstawie miesięcznych meldunków: o działalności gospodarczej – DG-1 oraz o produkcji i zapasach – P-02, miesięcznych sprawozdań o cenach producentów – C-01, kwartalnych sprawozdań o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe – F-01/I-01.

Prace związane z merytorycznym przygotowaniem publikacji zostały wykonane przez pracowników Departamentu Przedsiębiorstw.

Przekazując do Państwa rąk niniejsze opracowanie wyrażam nadzieję, że publikacja ta będzie użyteczna dla Czytelników zainteresowanych prezentowaną tematyką, a przedstawione dane będą pomocne przy ocenie sytuacji ekonomicznej polskiego przemysłu.

Będziemy zobowiązani za wszelkie uwagi i sugestie, które będą pomocne w pracach nad kolejną edycją publikacji, a jednocześnie pozwolą na pełniejsze dostosowanie treści publikacji do potrzeb odbiorców.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Przedsiębiorstw

Joanna Ślepownońska

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Spis treści

Przedmowa	3
Spis tablic	5
Spis wykresów	6
Spis map	7
Objaśnienia znaków umownych	8
Ważniejsze skróty	8
Synteza	11
Rozdział 1. Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej	13
1.1. Produkcja sprzedana przemysłu	13
1.2. Wydajność pracy w przemyśle	22
1.3. Obrót w przemyśle	24
1.4. Produkcja wyrobów przemysłowych	26
1.5. Ceny producenta w przemyśle	29
1.6. Nowe zamówienia w przemyśle	30
Rozdział 2. Zatrudnienie i wynagrodzenia w przemyśle	33
2.1. Zatrudnienie w przemyśle	33
2.2. Wynagrodzenia w przemyśle	38
Rozdział 3. Finanse przedsiębiorstw przemysłowych	44
3.1. Aktywa i zobowiązania	44
3.2. Przychody, koszty i wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych	47
3.3. Wskaźniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych	52
3.4. Przedsiębiorstwa według wskaźnika rentowności obrotu netto	56
Rozdział 4. Nakłady inwestycyjne	59
Rozdział 5. Uszeregowanie wybranych działów przemysłu według produkcji, wydajności pracy, wynagrodzeń i wskaźnika rentowności obrotu netto	62
Uwagi metodologiczne	65
1. Źródła i zakres danych	65
2. Objasnienia podstawowych pojęć	66

Spis tablic

Tablica 1.	Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji i wybranych działów PKD	14
Tablica 2.	Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu według wybranych grup PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100) – spadki	17
Tablica 3.	Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu według wybranych grup PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100) – wzrosty	18
Tablica 4.	Produkcja sprzedana przemysłu według głównych grupowań przemysłowych	19
Tablica 5.	Obrót w przemyśle według sekcji PKD (ceny bieżące)	25
Tablica 6.	Produkcja ważniejszych wyrobów – spadki	26
Tablica 7.	Produkcja ważniejszych wyrobów – wzrosty	28
Tablica 8.	Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według głównych grupowań przemysłowych (rok poprzedni=100)	30
Tablica 9.	Nowe zamówienia ogółem i niekrajowe w przemyśle według działów PKD w 2023 r. (ceny bieżące)	32
Tablica 10.	Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji i wybranych działów PKD	34
Tablica 11.	Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według wybranych grup PKD (rok poprzedni=100) – spadki	35
Tablica 12.	Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według wybranych grup PKD (rok poprzedni=100) – wzrosty	36
Tablica 13.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle według sekcji i wybranych działów PKD	39
Tablica 14.	Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle według wybranych grup PKD (rok poprzedni=100) – wzrosty	40
Tablica 15.	Przedsiębiorstwa przemysłowe według wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto według sekcji PKD w 2023 r.	43
Tablica 16.	Aktywa i zobowiązania przedsiębiorstw przemysłowych według sekcji PKD	45
Tablica 17.	Dynamika i struktura przychodów w przemyśle	48
Tablica 18.	Dynamika i struktura kosztów w przemyśle	49
Tablica 19.	Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych według sekcji PKD	50
Tablica 20.	Przedsiębiorstwa przemysłowe według wskaźnika rentowności obrotu netto według sekcji PKD	58
Tablica 21.	Uszeregowanie wybranych działów przemysłu według dynamiki produkcji sprzedanej, wydajności pracy, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto oraz wskaźnika rentowności obrotu netto w 2023 r.	63

Spis wykresów

Wykres 1. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100)	14
Wykres 2. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według wybranych działów PKD (ceny bieżące)	16
Wykres 3. Produkcja sprzedana przemysłu według województw w 2022 i 2023 r.	21
Wykres 4. Dynamika wydajności pracy w przemyśle według sekcji PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100)	22
Wykres 5. Dynamika wydajności pracy w przemyśle według województw (ceny stałe; rok poprzedni=100)	23
Wykres 6. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (rok poprzedni=100) ..	29
Wykres 7. Nowe zamówienia w przemyśle (ceny bieżące; analogiczny miesiąc roku poprzedniego = 100)	31
Wykres 8. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni=100)	33
Wykres 9. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według województw w 2022 i 2023 r.	37
Wykres 10. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni=100)	38
Wykres 11. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2023 r.	43
Wykres 12. Struktura kosztów rodzajowych w przemyśle według sekcji PKD	51
Wykres 13. Wskaźnik poziomu kosztów w przemyśle według sekcji PKD	52
Wykres 14. Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto w przemyśle według sekcji PKD	53
Wykres 15. Wskaźnik rentowności obrotu brutto w przemyśle według sekcji PKD	54
Wykres 16. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przemyśle według sekcji PKD	54
Wykres 17. Wskaźnik płynności finansowej I stopnia w przemyśle według sekcji PKD	55
Wykres 18. Wskaźnik płynności finansowej II stopnia w przemyśle według sekcji PKD	55
Wykres 19. Wskaźnik płynności finansowej III stopnia w przemyśle według sekcji PKD	56
Wykres 20. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wskaźnika rentowności obrotu netto w 2023 r. ...	57
Wykres 21. Dynamika nakładów inwestycyjnych w przemyśle według sekcji PKD (ceny bieżące; rok poprzedni=100)	59
Wykres 22. Struktura nakładów inwestycyjnych w przemyśle według sekcji PKD	60
Wykres 23. Dynamika nakładów inwestycyjnych w przemyśle według działów PKD (ceny bieżące; rok poprzedni=100) – największe wzrosty i spadki	61

Spis map

Mapa 1. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu według województw w 2022 i 2023 r. (ceny stałe; rok poprzedni=100)	20
Mapa 2. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według województw w 2022 i 2023 r. (rok poprzedni=100)	37
Mapa 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle według województw w 2022 i 2023 r.	42

Objaśnienia znaków umownych

Symbol		Opis
Kreska	(-)	zjawisko nie wystąpiło
Zero	(0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5
	(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5
Kropka	(.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe
Znak	(Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji
Znak	(*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych
"W tym"		oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy

Ważniejsze skróty

Skrót	Znaczenie
tys.	tysiąc
mln	milion
mld	miliard
zł	złoty
szt.	sztuka
t	tona
km	kilometr
m ²	metr kwadratowy
km ²	kilometr kwadratowy
l	litr
hl	hectolitr
dam ³	dekametr sześcienny
hm ³	hektometr sześcienny
MW	megawat
GWh	gigawatogodzina

W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Skrót	Pełna nazwa
sekcje PKD	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
działy PKD	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
grupy PKD	
Wyprawa skór, garbowanie; wyprawa i barwienie skór futerkowych; produkcja wyrobów kaletnicznych i rymarskich	Wyprawa skór, garbowanie; wyprawa i barwienie skór futerkowych; produkcja toreb bagażowych, toreb ręcznych i podobnych wyrobów kaletnicznych; produkcja wyrobów rymarskich
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy	Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów, tworzyw sztucznych i kauczuku	Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych
Produkcja farb i lakierów	Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających
Produkcja mydła, środków myjących i wyrobów kosmetycznych	Produkcja mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących, wyrobów kosmetycznych i toaletowych
Produkcja wyrobów ściernych i pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych	Produkcja wyrobów ściernych i pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów c.o.	Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą

Skrót (dok.)	Pełna nazwa (dok.)
grupy PKD (dok.)	
Produkcja wyrobów nożowniczych i narzędzi	Produkcja wyrobów nożowniczych, sztuców, narzędzi i wyrobów metalowych ogólnego przeznaczenia
Produkcja pojazdów samochodowych	Produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
Produkcja statków powietrznych i kosmicznych	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn
Produkcja pozostałych wyrobów	Produkcja wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana

Synteza

Produkcja przemysłowa

W podmiotach o liczbie pracujących 10 osób i więcej produkcja sprzedana przemysłu w 2023 r. była o 1,7% niższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 10,1%). Zmniejszenie produkcji obserwowano we wszystkich sekcjach przemysłu, tj. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 4,9% (wobec wzrostu o 6,4% przed rokiem), w górnictwie i wydobywaniu – o 4,5% (wobec wzrostu o 12,8% przed rokiem), w przetwórstwie przemysłowym – o 1,4% (wobec wzrostu o 10,5% przed rokiem) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,3% (wobec wzrostu 5,9% przed rokiem). Zmniejszenie produkcji sprzedanej wystąpiło w 21 (spośród 34) działach przemysłu, których udział stanowił 58,4% wartości produkcji przemysłowej ogółem.

Spadek produkcji sprzedanej w 2023 r., w porównaniu z 2022 r., obserwowano w trzech głównych grupowaniach przemysłowych. Produkcja dóbr konsumpcyjnych trwałych zmniejszyła się o 9,9%, dóbr zaopatrzeniowych – o 6,6% oraz dóbr związanych z energią – o 6,6%. Zwiększyła się natomiast produkcja dóbr inwestycyjnych – o 10,1% oraz nieznacznie dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 0,6%.

Wydajność pracy w przemyśle mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego była w 2023 r. o 1,0% niższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 8,6%).

Ceny

W 2023 r. ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 2,4% (wobec wzrostu 22,4% przed rokiem). Największy wzrost cen zanotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 25,7% (wobec wzrostu o 54,0% przed rokiem). W mniejszym stopniu wzrosły ceny w górnictwie i wydobywaniu – o 12,8% (wobec wzrostu o 26,3%) oraz niższe w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,8% (wobec wzrostu o 5,6%). Spadek cen produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w przetwórstwie przemysłowym – o 1,7% (wobec wzrostu o 18,8% przed rokiem).

Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (w podmiotach o liczbie pracujących 10 osób i więcej) w 2023 r. ukształtowało się na poziomie 2 748,2 tys. i było o 0,7% niższe niż w 2022 r. Spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w przetwórstwie przemysłowym – o 0,9% oraz niewielki w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,2%, natomiast wzrost w górnictwie i wydobywaniu – o 1,5% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 1,1%.

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle (w podmiotach o liczbie pracujących 10 osób i więcej) w 2023 r. wyniosło 7 387,20 zł i było o 11,9% wyższe niż przed rokiem. Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach przemysłu, w górnictwie i wydobywaniu – o 16,6%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 14,0%, w przetwórstwie przemysłowym – o 11,3% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 10,8%.

Finanse przedsiębiorstw przemysłowych

W 2023 r. wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, z liczbą pracujących 50 osób i więcej) były niższe od uzyskanych rok wcześniej.

Wynik finansowy brutto w 2023 r. wyniósł 145 428,9 mln zł i był niższy o 22,3%. Na wynik finansowy brutto składał się zysk brutto w wysokości 185 572,8 mln zł (spadek w skali roku o 10,3%) oraz strata brutto – 40 143,8 mln zł (ponad dwukrotny wzrost w skali roku).

Wynik finansowy netto wyniósł 114 716,2 mln zł i był o 26,2% niższy niż w 2022 r. Na wynik finansowy netto złożył się zysk netto w wysokości 154 062,6 mln zł, uzyskany przez 79,2% przedsiębiorstw (przed rokiem 82,4%) oraz strata netto w wysokości 39 346,4 mln zł.

W porównaniu z 2022 r. obniżył się wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – z 180 810,3 mln zł do 151 804,1 mln zł, wynik finansowy na działalności operacyjnej – z 189 077,3 mln zł do 154 496,3 mln zł, wynik finansowy na pozostałej działalności operacyjnej – z 8 267,0 mln zł do 2 692,3 mln zł oraz wynik na działalności finansowej – z minus 1 939,2 mln zł do minus 9 067,4 mln zł.

Przychody z całokształtu działalności były wyższe o 2,9% od osiągniętych rok wcześniej, a koszty ich uzyskania wzrosły o 4,8%. Pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów z 93,1% przed rokiem do 94,8% w 2023 r. Obniżyły się wskaźniki: rentowności sprzedaży brutto (5,6% wobec 6,9% przed rokiem), rentowności obrotu brutto (5,2% wobec 6,9%) oraz rentowności obrotu netto (4,1% wobec 5,7%). Na poziomie niższym niż rok wcześniej były również wskaźniki: płynności finansowej I stopnia (33,2% wobec 33,4% przed rokiem) oraz płynności finansowej III stopnia (144,0% wobec 150,4%), a na wyższym wskaźnik płynności finansowej II stopnia (100,6% wobec 97,3%).

W 2023 r. nakłady inwestycyjne ogółem przedsiębiorstw przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, z liczbą pracujących 50 osób i więcej) wyniosły 127,0 mld zł i były (w cenach bieżących) o 16,8% wyższe niż w poprzednim roku, kiedy notowano ich wzrost o 21,5%.

Łączna wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych w przemyśle w 2023 r. wyniosła 47,0 mld zł i była o 25,5% niższa niż w 2022 r., kiedy notowano wzrost o 65,6%.

Rozdział 1. Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej

Wobec dynamicznie zmieniającego się otoczenia powstaje zapotrzebowanie na informacje o kondycji i perspektywach rozwojowych gospodarki narodowej. Przemysł jest szczególnie ważnym segmentem polskiej gospodarki i odgrywa znaczącą rolę w tworzeniu wartości dodanej brutto, wytwarzając ponad 20 procent PKB.

W ostatnich latach obserwowane były wahania podstawowych mierników sytuacji gospodarczej Polski w obszarze przemysłu. Po znaczących spadkach notowanych w 2020 roku, spowodowanych skutkami pandemii, w kolejnych latach 2021-2022 obserwowane było ożywienie gospodarki. W wyniku zjawisk gospodarczych, wywołanych m.in. wojną w Ukrainie, wzrostem kosztów działalności przedsiębiorstw czy inflacją, w 2023 r. ponownie wystąpiło lekkie zahamowanie rozwoju przemysłu, co miało odzwierciedlenie w spadku podstawowych wskaźników opisujących sytuację gospodarczą w tej branży. W analizowanym roku zmniejszyła się produkcja sprzedana przemysłu, obrót niekrajowy (w tym do strefy euro), przeciętne zatrudnienie, wydajność pracy, wyniki ekonomiczno-finansowe oraz koszty inwestycji rozpoczętych. Jednakże pozytywnym sygnałem dla rozwoju polskiego przemysłu jest notowany w 2023 r. wzrost nakładów inwestycyjnych, choć niższy niż w roku poprzednim.

1.1. Produkcja sprzedana przemysłu

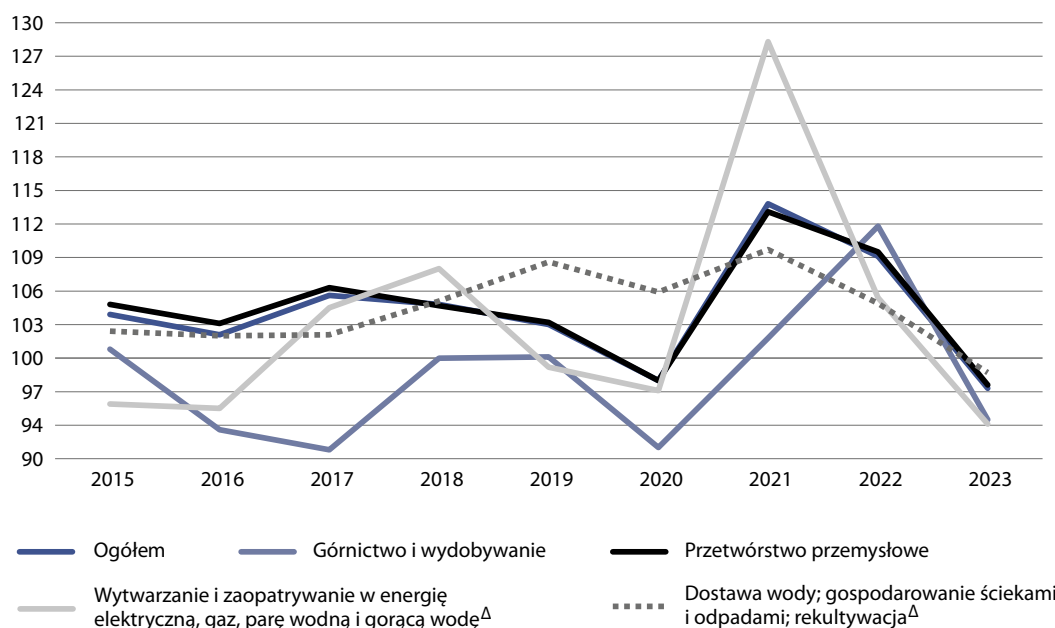
Produkcja sprzedana przemysłu dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty);
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów wytworzonych niezaliczonych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą, tj.: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, jak również do własnych zakładów gastronomicznych i do własnych hurtowni, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych wyrobów i usług na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatnika i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty.

Dane o wartości produkcji sprzedanej prezentuje się w cenach bazowych tj. bez podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych tj. dotacji do wyrobów i usług.

W podmiotach o liczbie pracujących 10 osób i więcej produkcja sprzedana przemysłu w 2023 r. była o 1,7% niższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 10,1%). Spadek produkcji obserwowano we wszystkich sekcjach przemysłu, w tym największy w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 4,9% (wobec wzrostu o 6,4% w 2022 r.) oraz w górnictwie i wydobywaniu – o 4,5% (po wzroście o 12,8% w poprzednim roku). W głównej sekcji przemysłu – w przetwórstwie przemysłowym – spadek wyniósł 1,4% (wobec wzrostu o 10,5% przed rokiem). W najmniejszym stopniu zmniejszyła się produkcja sprzedana w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,3% (wobec wzrostu o 5,9% przed rokiem).

Wykres 1. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100)

W 2023 r. spadek produkcji sprzedanej wystąpił w 21 (spośród 34) działach przemysłu, których udział stanowił 58,4% wartości produkcji ogółem. Znaczny spadek odnotowano m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 15,3% (przed rokiem wzrost o 20,3%), w produkcji drewna, korka, słomy i wikliny – o 14,6% (przed rokiem wzrost o 7,9%), chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 12,8% (przed rokiem wzrost o 8,5%), w poborze, uzdatnianiu i dostarczaniu wody – o 12,4% (przed rokiem wzrost o 4,4%), w produkcji metali – o 11,9% (przed rokiem wzrost o 3,5%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 10,9% (przed rokiem wzrost o 5,9%), papieru i wyrobów z papieru – o 10,6% (przed rokiem wzrost o 7,5%), mebli – o 7,4% (przed rokiem wzrost o 1,9%).

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca ok. 16% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem) w 2023 r. ukształtowała się na poziomie sprzed roku.

Wyższa niż w 2022 r. była natomiast produkcja w 12 działach przemysłu, w tym znacznie zwiększyła się m.in. w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń – o 15,5% (wobec wzrostu o 16,7% przed rokiem), a także w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 14,7% (wobec wzrostu o 14,9%), pozostałego sprzętu transportowego – o 9,2% (wobec wzrostu o 13,8%), wyrobów farmaceutycznych – o 7,8% (przed rokiem wzrost o 14,8%), odzieży – o 7,1% (wobec wzrostu o 11,6%), maszyn i urządzeń – o 6,2% (wobec wzrostu o 22,1%).

Tablica 1. Produkcja sprzedana przemysłu^a według sekcji i wybranych działów PKD

Sekcje i działy	2022	2023	2022	2023	2022	2023
	w mln zł		w odsetkach		rok poprzedni = 100	
	ceny bieżące				ceny stałe	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Ogółem	2 477 893,2	2 463 515,7	100,0	100,0	110,1	98,3
Górnictwo i wydobywanie	82 528,5	86 998,4	3,3	3,5	112,8	95,5
Przetwórstwo przemysłowe	2 102 008,4	2 028 338,9	84,8	82,4	110,5	98,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	237 980,4	290 804,6	9,6	11,8	106,4	95,1

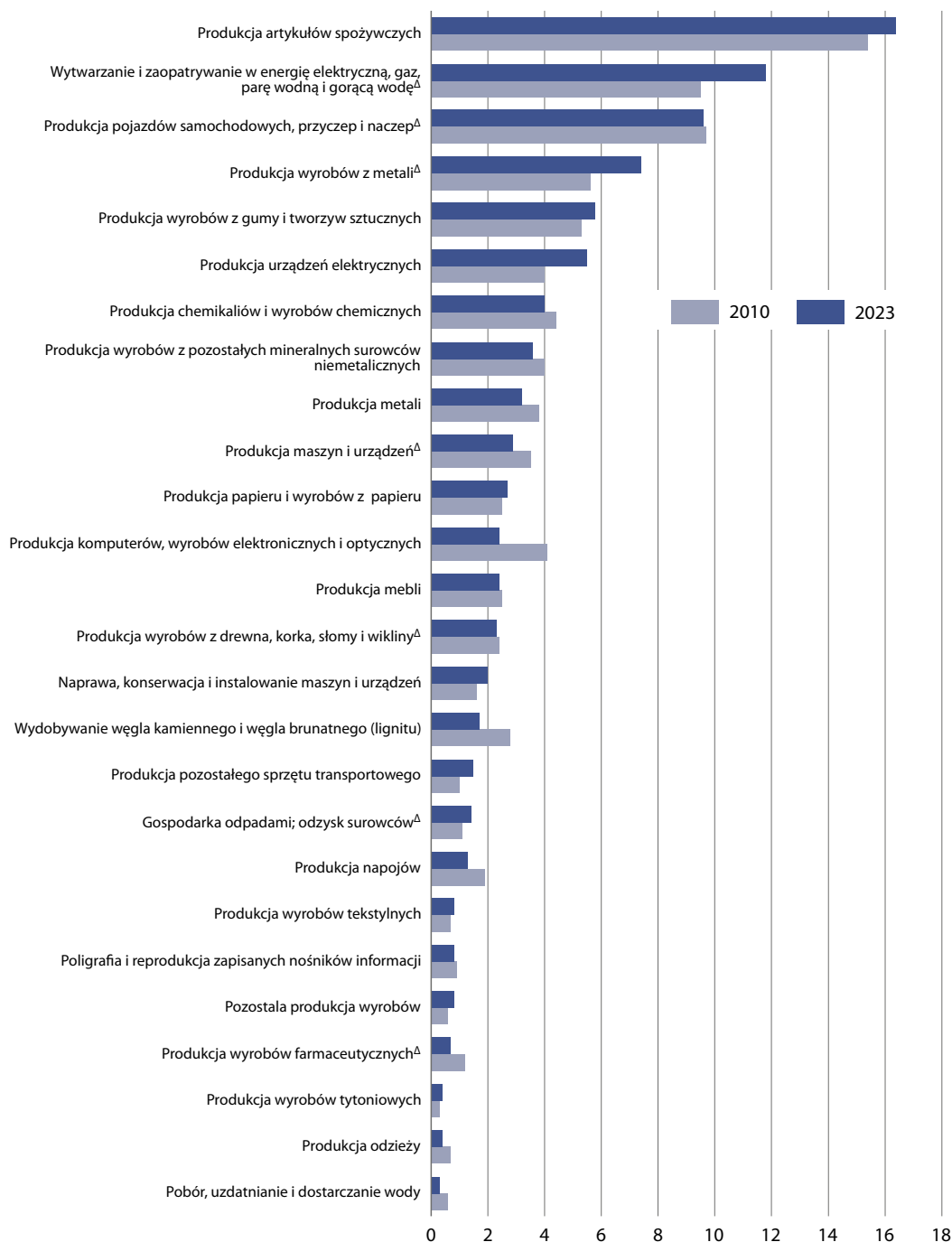
Tablica 1. Produkcja sprzedana przemysłu^a według sekcji i wybranych działów PKD (dok.)

Sekcje i działy	2022	2023	2022	2023	2022	2023
	w mln zł		w odsetkach		rok poprzedni = 100	
	ceny bieżące				ceny stałe	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	55 375,9	57 373,9	2,3	2,3	105,9	99,7
Z przemysłu ogółem – wybrane działy:						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	39 084,6	41 400,0	1,6	1,7	120,3	84,7
Produkcja artykułów spożywczych	388 528,0	403 592,9	15,7	16,4	111,6	100,0
Produkcja napojów	29 564,3	32 745,9	1,2	1,3	110,3	98,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	68 059,4	56 306,8	2,7	2,3	107,9	85,4
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	76 730,2	66 172,7	3,1	2,7	107,5	89,4
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	123 936,0	99 008,9	5,0	4,0	108,5	87,2
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	15 702,5	18 210,3	0,6	0,7	114,8	107,8
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	151 946,5	143 671,6	6,1	5,8	108,5	97,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	92 756,4	87 839,3	3,7	3,6	105,9	89,1
Produkcja metali	100 443,3	77 838,3	4,1	3,2	103,5	88,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	189 361,4	181 901,1	7,6	7,4	116,8	98,1
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	64 018,8	58 939,4	2,6	2,4	107,2	94,1
Produkcja urządzeń elektrycznych	129 566,1	135 522,4	5,2	5,5	108,0	100,4
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	67 406,6	72 262,8	2,7	2,9	122,1	106,2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	203 314,3	236 056,5	8,2	9,6	114,9	114,7
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	33 895,2	36 716,1	1,4	1,5	113,8	109,2
Produkcja mebli	63 092,0	59 250,3	2,5	2,4	101,9	92,6

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

W porównaniu z 2022 r., w 2023 r. w strukturze produkcji sprzedanej zwiększył się udział wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – z 9,6% do 11,8% oraz górnictwa i wydobywania – z 3,3% do 3,5%. Zmniejszył się natomiast udział przetwórstwa przemysłowego – z 84,8% do 82,4%. Udział dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji pozostał na tym samym poziomie – 2,3%.

Wykres 2. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według wybranych działów PKD (ceny bieżące)

Spośród 34 działów przemysłu, w przypadku 11 z nich udział produkcji sprzedanej w 2023 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, pozostał na tym samym poziomie, w 12 wzrósł, natomiast w 11 obniżył się. Wśród działów przetwórstwa przemysłowego najbardziej wzrósł udział produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i nacze (z 8,2% do 9,6%), produkcji artykułów spożywczych (z 15,7% do 16,4%) oraz urządzeń elektrycznych (z 5,2% do 5,5%). Zmniejszył się natomiast udział m.in. produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (z 5,0% do 4,0%), metali (z 4,1% do 3,2%), produkcji drewna, korka, słomy i wikliny (z 2,7% do 2,3%) oraz papieru i wyrobów z papieru (z 3,1% do 2,7%).

Spośród 107 grup przemysłu według PKD, spadek produkcji sprzedanej w 2023 r. odnotowano w 58 grupach, w tym w 2 z nich spadek był większy niż 30%, w 8 wahał się w granicach 30%-20%, a w 19 – w granicach 20%-10%.

Tablica 2. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu^a według wybranych grup PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100) – spadki

GRUPY PKD	2022	2023
Spadek o ponad 20% – w tym		
Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych	142,5	72,0
Produkcja wyrobów tartacznych	91,9	75,8
Produkcja surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych	107,0	76,7
Produkcja włókien chemicznych	120,6	77,8
Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów, tworzyw sztucznych i kauczuku ^a	107,6	78,7
Produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu	102,2	78,9
Spadek w granicach 20-10% – w tym		
Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego	132,1	82,0
Przygotowanie i przedzenie włókien tekstylnych	107,1	82,2
Produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych	105,8	83,1
Produkcja wyrobów ogniotrwałych	109,5	85,1
Produkcja rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników, ze stali	114,1	85,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy ^a	105,2	86,3
Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego	96,5	86,8
Produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	316,5	87,8
Produkcja wyrobów z papieru i tektury	112,6	89,4
Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa	113,7	89,4
Obróbka metali i nakładanie powłok na metale obróbka mechaniczna elementów metalowych	134,0	89,8
Spadek mniejszy niż 10% – w tym		
Produkcja wyrobów nożowniczych i narzędzi ^a	113,8	91,1
Produkcja izolowanych przewodów i kabli oraz sprzętu instalacyjnego	110,4	91,9
Produkcja gotowych paszy i karmy dla zwierząt	118,2	93,4
Produkcja wyrobów z gumy	107,6	94,0

Tablica 2. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu^a według wybranych grup PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100) – spadki (dok.)

GRUPY PKD	2022	2023
Spadek mniejszy niż 10% – w tym (dok.)		
Produkcja gier i zabawek	119,9	94,6
Produkcja wyrobów piekarskich i mącznych	113,2	95,2
Produkcja szkła i wyrobów ze szkła	120,0	96,2
Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego	123,1	97,0
Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów	118,5	97,6

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

Wyższy poziom produkcji sprzedanej, w stosunku do roku poprzedniego, wystąpił w 48 grupach, w 8 z nich wzrost był większy niż 30%, w 5 wahał się w granicach 30%-20%, a w 8 – w granicach 20%-10%.

Tablica 3. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu^a według wybranych grup PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100) – wzrosty

GRUPY PKD	2022	2023
Wzrost o ponad 20% – w tym		
Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	93,0	136,6
Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia	80,3	135,7
Produkcja broni i amunicji	98,3	135,5
Produkcja statków powietrznych i kosmicznych ^a	109,8	133,4
Produkcja pojazdów samochodowych ^a	120,8	125,2
Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń	103,3	122,3
Wzrost w granicach 20-10% – w tym		
Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia	121,9	114,9
Produkcja elektrycznych silników, prądnic, transformatorów, aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	120,1	114,3
Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia	124,3	112,8
Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów	125,6	112,6
Produkcja odzieży, z wyłączeniem wyrobów futrzarskich	110,2	110,0
Wzrost mniejszy niż 10% – w tym		
Produkcja metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych	94,1	109,9
Produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych	112,3	109,3
Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia	122,0	108,9
Produkcja sprzętu sportowego	139,3	108,5
Produkcja mydła, środków myjących i wyrobów kosmetycznych ^a	121,0	108,3

Tablica 3. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu^a według wybranych grup PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100) – wzrosty (dok.)

GRUPY PKD	2022	2023
Wzrost mniejszy niż 10% – w tym (dok.)		
Wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych	98,1	108,2
Kucie, prasowanie, wyłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków	133,3	107,9
Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia	149,3	105,0
Przetwarzanie i konserwowanie mięsa oraz produkcja wyrobów z mięsa.	111,6	102,4

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

Spośród głównych grupowań przemysłowych, w 2023 r. największy spadek odnotowano w skali roku w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych – o 9,9%, która stanowiła 5,0% wartości produkcji przemysłowej ogółem. Spadek obserwowano również w produkcji dóbr zaopatrzeniowych – o 6,6%, o udziale 34,0% oraz w dobrach związanych z energią – o 6,6% (udział 21,1%). Znacznie zwiększyła się natomiast produkcja dóbr inwestycyjnych – o 10,1% (udział 21,2%) oraz w nieznacznym stopniu wzrosła produkcja dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 0,6% (udział 18,7%).

Tablica 4. Produkcja sprzedana przemysłu¹ według głównych grupowań przemysłowych

Wyszczególnienie		2015	2020	2021	2022	2023
a – poprzedni rok=100 (ceny stałe)						
b – udział w wartości produkcji przemysłowej ogółem w % (ceny bieżące)						
Dobra zaopatrzeniowe	a	104,2	101,1	118,0	108,9	93,4
	b	34,8	36,9	38,8	37,3	34,0
Dobra inwestycyjne	a	110,5	92,4	113,8	115,9	110,1
	b	22,4	21,7	20,4	19,1	21,2
Dobra konsumpcyjne trwałe	a	107,6	103,5	120,7	99,5	90,1
	b	6,2	6,5	6,6	5,4	5,0
Dobra konsumpcyjne nietrwałe	a	104,9	99,7	104,4	111,7	100,6
	b	19,8	20,4	17,6	17,5	18,7
Dobra związane z energią	a	99,6	94,6	118,6	107,4	93,4
	b	16,8	14,5	16,6	20,7	21,1

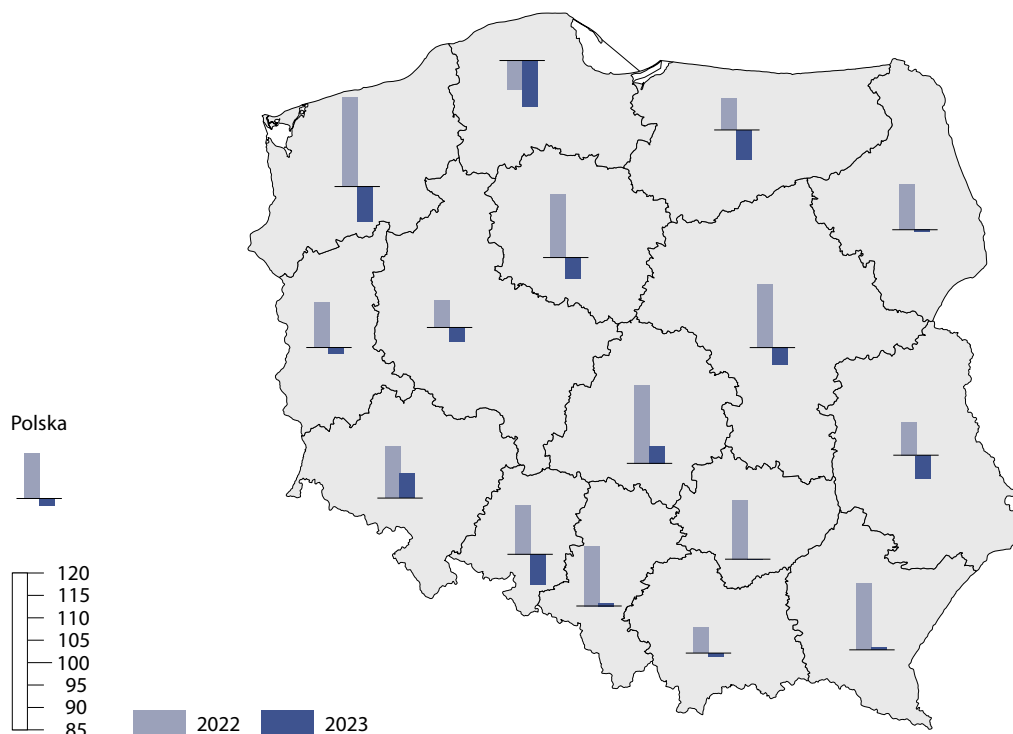
¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

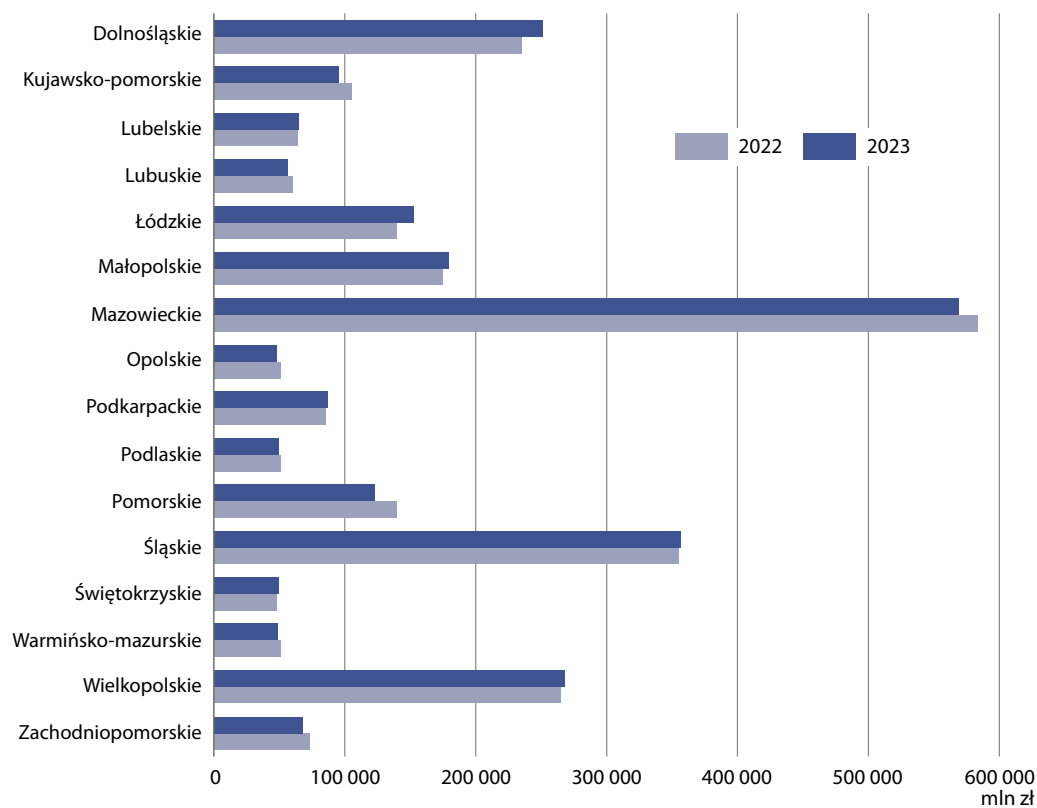
W 2023 r., w porównaniu z 2022 r., produkcja sprzedana przemysłu spadła w większości analizowanych województw.

Największy spadek produkcji odnotowano w województwie pomorskim – o 10,4% (po spadku w ubiegłym roku o 6,6%). Jego udział w produkcji sprzedanej ogółem wyniósł 5,0%. Duże spadki obserwowano również w województwie zachodniopomorskim – o 8,0% (udział w 2023 r. – 2,7%, wzrost przed rokiem o 19,9%), w województwie opolskim – o 6,8% (udział 1,9%, wzrost przed rokiem o 11,0%) oraz w województwie warmińsko-mazurskim – o 6,5% (udział 0,2%, wzrost przed rokiem o 7,0%). Spadki produkcji w granicach od ok. 5% do ok. 3% wystąpiły w 4 województwach o łącznym udziale 40,1% tj. w lubuskim, kujawsko-pomorskim, mazowieckim i wielkopolskim.

Największy wzrost produkcji sprzedanej odnotowano w dwóch województwach o znacznym udziale w produkcji sprzedanej ogółem tj. dolnośląskim – o 5,4% (udział w 2023 r. – 10,2%, przed rokiem wzrost o 11,5%) oraz łódzkim – o 3,9% (udział 6,2%, przed rokiem wzrost o 17,5%). Mniejsze wzrosty zaobserwowano w województwach: śląskim – o 0,7% (wobec wzrostu o 13,4% przed rokiem) oraz podkarpackim – o 0,5% (przed rokiem wzrost o 14,9%). Ich udziały w ogółem produkcji sprzedanej przemysłu wynosiły odpowiednio 14,5% i 3,5%.

Mapa 1. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu według województw w 2022 i 2023 r. (ceny stałe; rok poprzedni=100)

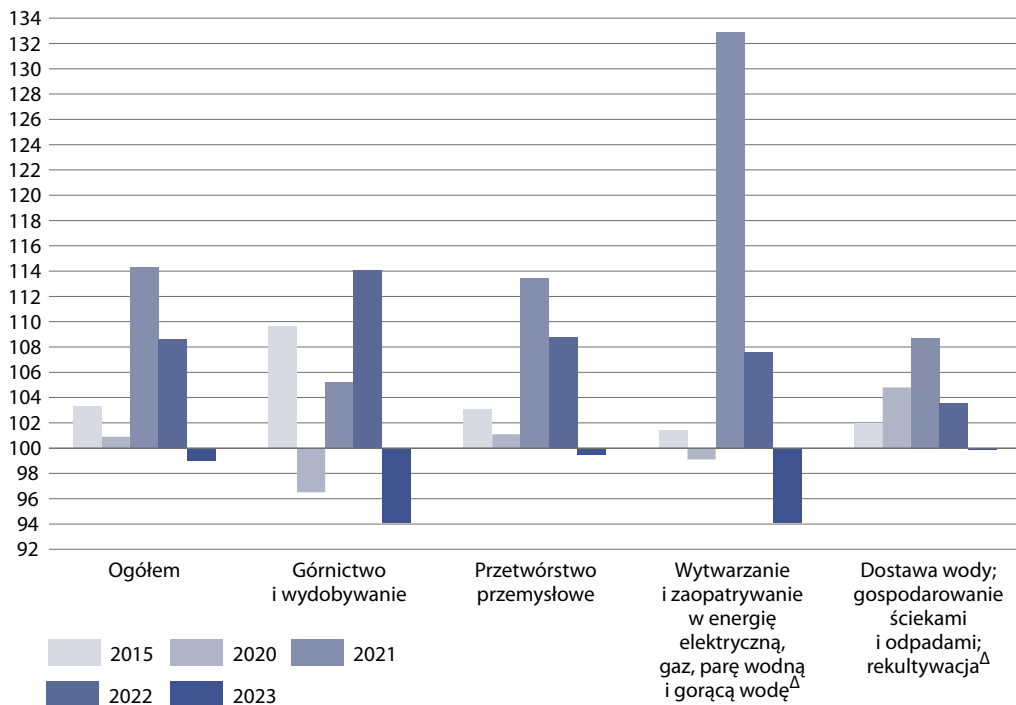

Wykres 3. Produkcja sprzedana przemysłu według województw w 2022 i 2023 r.

1.2. Wydajność pracy w przemyśle

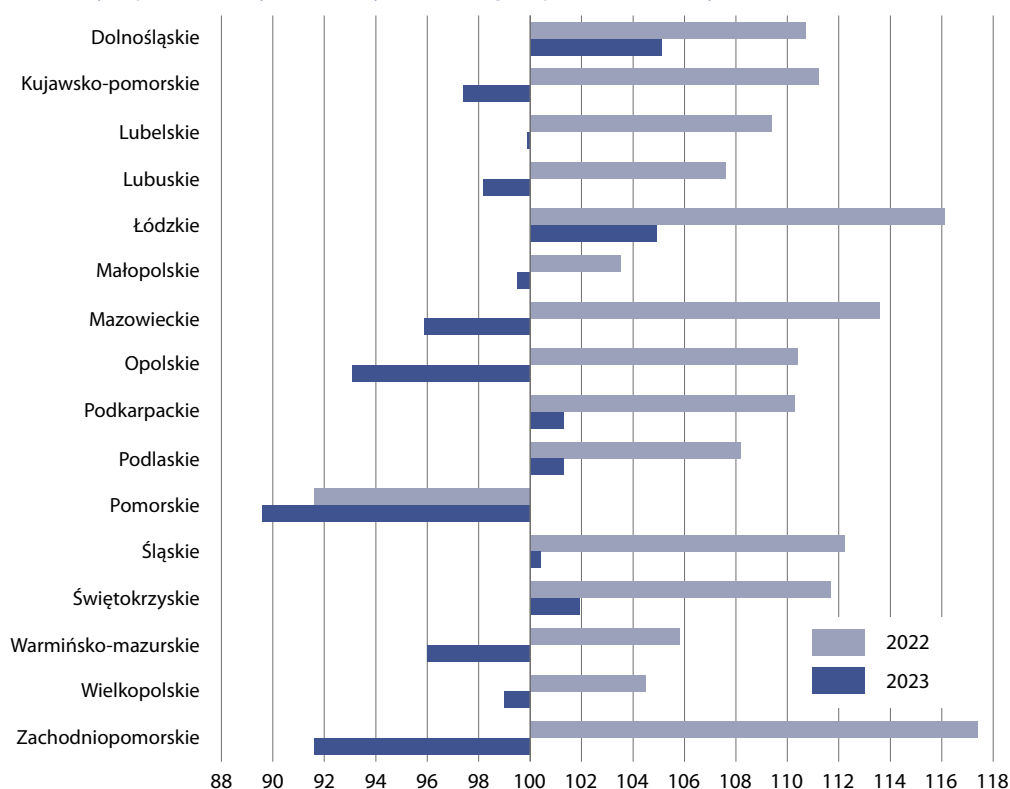
Wydajność pracy w przemyśle mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego (w cenach stałych) była w 2023 r. o 1,0% niższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 8,6%). Spadek wydajności pracy odnotowano we wszystkich sekcjach przemysłu, największy – o 5,9% – wystąpił w dwóch sekcjach, tj. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz w górnictwie i wydobywaniu, oraz mniejsze spadki obserwowano w przetwórstwie przemysłowym – o 0,5% i w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,1%.

Wykres 4. Dynamika wydajności pracy w przemyśle według sekcji PKD (ceny stałe; rok poprzedni=100)

W 2023 r. spadek wydajności pracy zaobserwowano m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego – o 17,0% (po wzroście przed rokiem o 25,7%), w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 13,7% (przed rokiem wzrost o 7,3%), metali – o 11,0% (przed rokiem wzrost o 1,7%), papieru i wyrobów z papieru – o 10,5% (przed rokiem wzrost o 4,1%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 9,9% (przed rokiem wzrost o 4,1%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 9,3% (wzrost o 6,0% przed rokiem).

Największy wzrost wydajności wystąpił w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń – o 15,5% (przed rokiem wzrost o 16,0%), w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 11,5% (przed rokiem wzrost o 16,9%) oraz odzieży – o 9,7% (przed rokiem wzrost o 17,8%). Niewielkie wzrosty wydajności odnotowano w produkcji artykułów spożywczych – o 0,2%, poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji i w poborze, uzdatnianiu i dostarczaniu wody – po 0,3% oraz w produkcji wyrobów tytoniowych – o 0,7%.

Wykres 5. Dynamika wydajności pracy w przemyśle według województw (ceny stałe; rok poprzedni=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2023 r. w 10 województwach (spośród 16) zanotowano spadki wydajności pracy w przemyśle mierzonej produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego. Największy spadek wystąpił w województwie pomorskim – o 10,4% (po spadku o 9,4% w ubiegłym roku) oraz zachodniopomorskim – o 8,4% (po wzroście o 17,4% przed rokiem). Najmniejsze spadki odnotowano w województwach lubelskim (o 0,1%) i małopolskim (o 0,5%).

Duży wzrost wydajności pracy obserwowano w województwie dolnośląskim – o 5,1% (po wzroście przed rokiem o 10,7%) oraz łódzkim – o 4,9% (wobec wzrostu o 16,1% przed rokiem), mniejszy natomiast w świętokrzyskim – o 1,9%, podlaskim i podkarpackim – po 1,3% oraz śląskim – o 0,4%.

1.3. Obrót w przemyśle

Obrót w przemyśle dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej. Obejmuje on przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami oraz przychody ze sprzedaży towarów i materiałów tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone. Dane o wartości obrotu prezentuje się bez podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego.

W obrocie ogółem wyodrębnia się obrót krajowy i niekrajowy. Podział dokonywany jest na podstawie pierwszego miejsca przeznaczenia produktu, w oparciu o zasadę zmiany własności (niezależnie od tego, czy produkt fizycznie przekroczył granicę). Miejsce przeznaczenia jest określone przez siedzibę osoby prawnej lub fizycznej, która zakupiła produkt.

Obrót niekrajowy (na eksport i wywóz) w przemyśle stanowi część obrotów w przemyśle, który dotyczy przychodów ze sprzedaży odbiorcom mających swą siedzibę za granicą.

W 2023 r. obrót w przemyśle (w cenach bieżących) wzrósł o 1,6% w porównaniu z 2022 r., kiedy notowano wzrost o 35,9%. Wzrost obrotów wystąpił w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 26,8% (po wzroście o 65,4% przed rokiem), w górnictwie i wydobywaniu – o 2,5% (wobec wzrostu o 41,0% przed rokiem). Natomiast spadek obrotów odnotowano w przetwórstwie przemysłowym – o 3,9% (po wzroście o 31,3% przed rokiem) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,7% (wobec wzrostu o 12,4%).

Po dwóch latach wysokiego wzrostu, w 2023 r. zaobserwowano spadek obrotu niekrajowego (w cenach bieżących) o 2,1%. Jego udział w obrocie ogółem był nieco niższy niż w poprzednim roku i wyniósł 36,3% (w 2022 r. – 37,7%). Największy spadek obrotu niekrajowego wystąpił w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 40,8%, (po wzroście rok wcześniej o 77,1%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 30,6% (po dużym wzroście o 167,3% przed rokiem). Jednakże udział obrotu niekrajowego w obrocie ogółem w tych sekcjach był niewielki – odpowiednio 3,8% i 1,5% i był znacznie mniejszy niż rok wcześniej (w 2022 r. – odpowiednio 6,4% i 2,8%). W pozostałych dwóch sekcjach przemysłu o istotnym udziale w przemyśle – w górnictwie i wydobywaniu oraz w przetwórstwie przemysłowym – spadek obrotu niekrajowego był znacznie mniejszy i wyniósł odpowiednio – 7,6% i 1,4%. W górnictwie i wydobywaniu odnotowano zmniejszenie jego udziału w obrocie ogółem w porównaniu do roku poprzedniego – z 37,3% w 2022 r. do 33,6% w 2023 r., natomiast w przetwórstwie przemysłowym – zwiększenie z 46,2% do 47,4%.

Po wysokim wzroście w 2022 r. obrotu niekrajowego do strefy euro (o 31,4%), w 2023 r. odnotowano spadek o 1,5%. Jego udział w obrocie niekrajowym był nieznacznie wyższy niż w 2022 r. i wyniósł 67,5% (wobec 67,0% w roku poprzednim). Spadki wystąpiły we wszystkich sekcjach przemysłu, największe w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 51,1% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 43,4%. Udziały w obrocie niekrajowym w 2023 r. w obu sekcjach znacznie się zmniejszyły w porównaniu z rokiem poprzednim – odpowiednio z 80,6% do 66,5% i z 76,5% do 62,4%.

Tablica 5. Obrót w przemyśle¹ według sekcji PKD (ceny bieżące)

Wyszczególnienie		2015	2020	2021	2022	2023
a – poprzedni rok=100 b – udział obrotu niekrajowego w obrocie ogółem c – udział strefy euro w obrocie niekrajowym						
Ogółem	a	102,8	98,7	124,8	135,9	101,6
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz)	a	104,9	97,1	124,8	130,1	97,9
	b	37,9	39,4	39,4	37,7	36,3
w tym do strefy euro	a	109,2	97,8	123,7	131,4	98,5
	c	62,8	67,0	66,4	67,0	67,5
Górnictwo i wydobywanie	a	97,2	93,6	125,1	141,0	102,5
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz)	a	91,5	107,0	133,1	130,2	92,4
	b	32,1	37,9	40,3	37,3	33,6
w tym do strefy euro	a	79,5	87,0	152,0	150,8	88,9
	c	44,3	32,4	37,0	42,8	41,2
Przetwórstwo przemysłowe	a	102,1	97,5	123,8	131,3	96,1
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz)	a	105,4	97,3	124,3	129,1	98,6
	b	45,2	46,8	47,0	46,2	47,4
w tym do strefy euro	a	110,6	98,0	122,9	129,7	99,5
	c	63,5	68,1	67,3	67,6	68,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	a	108,8	105,5	131,4	165,4	126,8
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz)	a	98,6	53,5	164,3	267,3	69,4
	b	1,3	1,4	1,7	2,8	1,5
w tym do strefy euro	a	51,2	119,7	200,4	336,8	56,6
	c	38,1	49,8	60,7	76,5	62,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	a	102,8	111,4	118,6	112,4	99,3
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz)	a	98,3	78,2	151,8	177,1	59,2
	b	5,3	3,2	4,1	6,4	3,8
w tym do strefy euro	a	79,8	76,7	161,7	190,2	48,9
	c	71,8	70,4	75,0	80,6	66,5

¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

1.4. Produkcja wyrobów przemysłowych

Produkcja wytworzona to rezultat procesów produkcyjnych wzajemnie ze sobą powiązanych i uwarunkowanych, powstałych w określonym czasie. Produkcja wytworzona obejmuje całkowitą ilość wyprodukowanych w okresie sprawozdawczym wyrobów gotowych, zarówno z surowca własnego, jak i z surowca powierzonoego przez inne przedsiębiorstwo lub osobę fizyczną. Obejmuje również całkowitą ilość półfabrykatów, części, zespołów maszyn i urządzeń, niezależnie od tego, czy zostały one przeznaczone do sprzedaży czy do przedsiębiorstwa macierzystego, do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa, czy też przeznaczone do dalszego przerobu (montażu) w przedsiębiorstwie. Do produkcji wytworzonej zalicza się zatem wyroby wyprodukowane przez przedsiębiorstwo, odpowiadające określonym normom, warunkom technicznym lub warunkom umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a odbiorcą. Wyroby powstałe z surowców wtórnych zalicza się do produkcji, jeśli mają charakter użytkowy i są bezpośrednim rezultatem pracy wytwórczej przedsiębiorstwa. Do produkcji zalicza się także tak zwane produkty uboczne, powstałe w procesie produkcyjnym równocześnie z produktem zasadniczym.

Prezentacja danych o produkcji wyrobów przemysłowych w 2023 r. (w ujęciu ilościowym; dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 50 i więcej osób) możliwa była dla 454 wyrobów i grup wyrobów, spośród 462 objętych badaniem w związku z brakiem danych o produkcji niektórych wyrobów od części badanych podmiotów. Produkcja 321 wyrobów i grup wyrobów ukształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem, przy czym w przypadku 113 z nich spadek był większy niż 20%, w przypadku 94 odnotowano spadek w granicach 20%-10%, natomiast w 114 spadek był mniejszy niż 10%. Największa ilość wyrobów i grup wyrobów, w których odnotowano spadek produkcji, wystąpiła m.in. w działach: produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (44 wyroby, w tym 17 ze spadkiem powyżej 20%), produkcja artykułów spożywczych (42 wyroby, w tym 22 ze spadkiem poniżej 10%), produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (32 wyroby, w tym w 17 spadek powyżej 20%), produkcja urządzeń elektrycznych (24 wyroby, w tym w 9 spadek powyżej 20%), produkcja maszyn i urządzeń (24 wyroby, w tym 13 spadek powyżej 20%).

Tablica 6. Produkcja ważniejszych wyrobów^a – spadki

Wyroby	2022	2023
Spadek o ponad 30% – w tym		
Młynki, miksery, roboty kuchenne i sokowirówki typu domowego (tys. szt.)	32,2	28,4
Pustaki stropowe, ceramiczne (tys. szt.)	110,0	37,6
Rowery łącznie z dziecięcymi (tys. szt.)	114,7	52,4
Dachówki ceramiczne (tys. szt.)	112,4	64,0
Nawozy mineralne lub chemiczne w przeliczeniu na czysty składnik (łącznie z wieloskładnikowymi) – fosforowe (tys. t)	72,6	64,3
Maszyny i urządzenia do robót budowlanych, drogowych i melioracyjnych (t)	137,3	64,6
Etylen (tys. t)	131,7	65,4
Sól kamienna odpowiednia do spożycia przez ludzi (t)	140,8	66,9
Spadek w granicach 30-20% – w tym		
Propylen (tys. t)	119,2	70,8
Przędza lniana ^b (t)	110,4	71,1
Wodorotlenek sodu w roztworze wodnym (ług sodowy lub ciekła soda kaustyczna) w przeliczeniu na 96% NaOH (tys. t)	111,6	71,5
Kasze i gryski jęczmienne (t)	132,9	73,0

Tablica 6. Produkcja ważniejszych wyrobów^a – spadki (dok.)

Wyroby	2022	2023
Spadek w granicach 30-20% – w tym (dok.)		
Węgiel brunatny ^c (tys. t)	105,0	73,4
Konserwy i przetwory z mięsa - konserwy wieprzowe włączając szynki i łopatki konserwowe (tys. t)	110,1	79,7
Komputery ^d (tys. szt.)	100,1	79,9
Spadek w granicach 20-10% – w tym		
Garnitury i komplety męskie lub chłopięce (tys. szt.)	124,3	83,1
Polietylen w formach podstawowych (tys. t)	132,1	83,2
Opony do pojazdów samochodowych ciężarowych i autobusów (tys. szt.)	100,2	83,7
Łożyska toczne (tys. szt.)	94,3	84,0
Odbiorniki telewizyjne ^e (tys. szt.)	88,8	84,1
Kuchnie elektryczne, łącznie z gazowo-elektrycznymi typu domowego (tys. szt.)	67,0	84,5
Zmywarki do naczyń typu domowego (tys. szt.)	94,8	85,7
Stal surowa (tys. t)	92,2	86,7
Cement ^f (tys. t)	97,6	88,1
Soki z owoców i warzyw (tys. hl)	105,6	88,4
Rury stalowe (tys. t)	106,8	88,5
Spadek poniżej 10% – w tym		
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa – ciągniki rolnicze (szt.)	133,0	90,1
Płaszczki i podobne artykuły męskie lub chłopięce ^g (tys. szt.)	177,4	90,4
Oleje silnikowe (tys. t)	110,4	91,4
Margaryna i produkty do smarowania ^h (tys. t)	109,9	92,2
Okna z tworzyw sztucznych dla budownictwa (tys. szt.)	100,3	93,4
Wędliny bez drobiowych (tys. t)	103,9	94,6
Wodomierze (tys. szt.)	104,4	96,7

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej, w przypadku producentów energii elektrycznej — bez względu na liczbę pracujących. b Pojedyncza, wielokładnikowa lub kablowana; niepakowana do sprzedaży detalicznej. c Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych; w przypadku węgla kamiennego łącznie z węglem odzyskanym z hałd. d Maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych z jednostkami wejścia/wyjścia (włączając komputery osobiste, laptopy, notebooki, palmtopy itp.). e łącznie z monitorami ekranowymi; z wyjątkiem stosowanych do komputerów. f Cement portlandzki, glinowy, żużlowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. g Włączając płaszczki przeciwdeszczowe, kurtki, peleryny, skafandry i wiatrówki. h O obniżonej lub niskiej zawartości tłuszczu, z wyłączeniem margaryny płynnej.

W 2023 r. większa niż przed rokiem była produkcja 132 (spośród badanych 462) wyrobów i grup wyrobów przemysłowych w tym w przypadku 38 z nich produkcja była większa o ponad 20%, w 22 – wzrost mieścił się w granicach 20%-10%, a w 72 – poniżej 10%. Największa ilość wyrobów i grup wyrobów, w których odnotowano wzrosty produkcji, wystąpiła m.in. w działach: produkcja artykułów spożywczych (42 wyroby, w tym 33 ze wzrostem poniżej 10%), produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (13 wyrobów, w tym 7 ze wzrostem poniżej 10%), produkcja urządzeń elektrycznych (11 wyrobów, w tym w 10 wzrost powyżej 10%). W działach: produkcja wyrobów tekstylnych, produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczepek oraz pozostała produkcja wyrobów odnotowano po 8 wyrobów i grup wyrobów, w których wystąpił wzrost produkcji (spośród odpowiednio 27, 10 i 15 badanych wyrobów i grup wyrobów przemysłowych zaklasyfikowanych do tych działów).

Tablica 7. Produkcja ważniejszych wyrobów^a – wzrosty

Wyroby	2022	2023
Wzrost o ponad 30% – w tym		
Wagony kolejowe towarowe (szt.)	100,1	161,9
Silniki elektryczne i prądnice (z wyłączeniem silników trakcyjnych) (MW)	213,9	147,7
Płaszczki i podobne artykuły damskie lub dziewczęce ^b (tys. szt.)	73,7	146,4
Chodniki ^c (tys. m ²)	97,0	140,8
Silniki elektryczne i prądnice (z wyłączeniem silników trakcyjnych) (tys. szt.)	113,5	139,0
Samochody ciężarowe i ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep (szt.)	129,0	137,9
Ryby morskie mrożone (tys. t)	85,1	132,7
Wykładziny ^e (tys. m ²)	117,8	132,4
Wzrost w granicach 20-10% – w tym		
Pestycydy (t)	85,5	119,8
Benzyna silnikowa łącznie z lotniczą (tys. t)	103,9	118,2
Oleje opałowe łącznie z półproduktami (tys. t)	102,5	118,2
Tokarki do usuwania metalu (szt.)	98,2	118,1
Samochody osobowe ^d (tys. szt.)	97,9	117,3
Wykładziny podłogowe, ścienne lub sufitowe z tworzywa sztucznego (tys. m ²)	92,5	117,1
Akumulatory do pojazdów samochodowych ^e (tys. szt.)	77,3	113,2
Kuchnie gazowe z piekarnikiem typu domowego (tys. szt.)	41,3	110,3
Wzrost poniżej 10% – w tym		
Żakiety damskie lub dziewczęce (tys. szt.)	110,6	109,0
Drut ze stali ^f (tys. t)	96,6	108,3
Oleje napędowe ^g (tys. t)	104,9	107,9
Mięso drobiowe (tys. t)	101,6	106,3
Masło łącznie z pozostałymi tłuszczami do smarowania (tys. t)	104,2	106,1
Blachy cienkie i taśmy ze stali niestopowej pokrywane cynkiem (tys. t)	82,8	105,7
Mydło, produkty organiczne powierzchniowo czynne i preparaty stosowane jako mydło (t)	112,0	105,5
Opakowania konserwowe lekkie z blachy ocynowanej białej do żywności (t)	115,8	104,4
Meble drewniane w rodzaju stosowanych w sypialni (tys. szt.)	98,0	104,3
Spodnie, ogrodniczeki, bryczesy i szorty męskie lub chłopięce (tys. szt.)	111,0	104,2
Mąka pszenna (tys. t)	97,9	103,0
Ser świeży niedojrzewający i twaróg (tys. t)	102,0	101,8
Miedź rafinowana, nieobrobiona plastycznie, niestopowa ^h (tys. t)	101,5	101,3

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej, w przypadku producentów energii elektrycznej – bez względu na liczbę pracujących. b Włączając płaszczki przeciwdeszczowe, kurtki, peleryny, skafandry i wiatróvky. c Wiązane, tkane, igłowe oraz gdzie indziej niesklasyfikowane. d Z wyłączeniem samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa i podobnych. e Kwasowo-olowiowe; stosowane do uruchamiania silników tłokowych. f Ze stali niestopowej, stali nierdzewnej lub innej stali stopowej g Do silników z zapłonem samoczynnym, bez komponentów paliwowych. h Z wyłączeniem spiekanych wyrobów walcowanych, wytłaczanych, kutych.

1.5. Ceny producenta w przemyśle

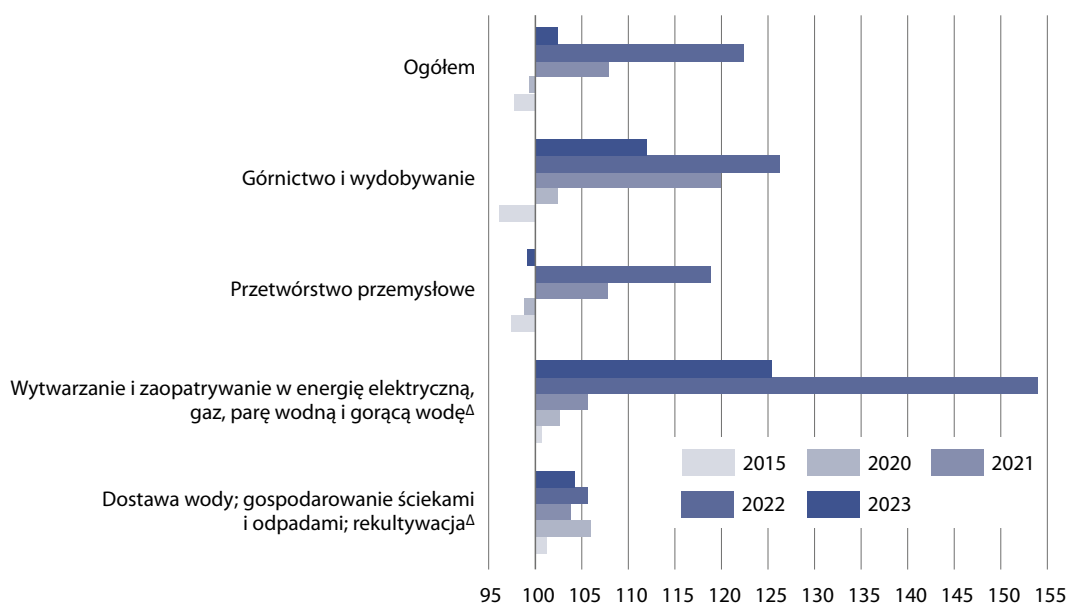
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu opracowano na podstawie miesięcznego badania cen wyrobów i usług faktycznie uzyskiwanych przez dobrane w sposób celowy podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do sekcji: "Górnictwo i wydobywanie", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz "Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

Wskaźniki cen dla każdego rodzaju działalności, przy podstawie analogiczny okres roku poprzedniego = 100, obliczane są jako średnie wskaźników cen agregatów niższych szczebli ważone wartością ich sprzedaży z 2021 r., która jest aktualizowana miesięcznie o zmiany cen i zmiany struktury sprzedaży zachodzące w kolejnych miesiącach roku, którego dotyczą wskaźniki cen.

Wskaźniki cen obrazują dynamikę cen wynikającą z faktycznie wprowadzonych zmian cen, jak i zmian w strukturze asortymentowej sprzedaży i strukturze odbiorców.

Wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu w 2023 r., w stosunku do ubiegłego roku, wyniósł 2,4% (wobec wzrostu o 22,4% w 2022 r.), na co wpływ miał duży wzrost odnotowany w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 25,7% (wobec wzrostu o 54,0% przed rokiem). Nieco mniejszy wzrost, ale równie znaczący, wystąpił w górnictwie i wydobywaniu – o 12,8% (w 2022 r. wzrost o 26,3%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,8% (wobec wzrostu o 5,6% przed rokiem). W przetwórstwie przemysłowym obserwowano spadek cen produkcji sprzedanej – o 1,7% (wobec wzrostu o 18,8% w roku poprzednim).

Wykres 6. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (rok poprzedni=100)

W zakresie przetwórstwa przemysłowego w 2023 r. obserwowano wzrost cen w 13 działach (spośród 24 działów). Największy wzrost cen wystąpił w produkcji napojów (o 12,9%, wobec wzrostu o 10,5% przed rokiem), wyrobów tytoniowych (o 10,4%, wobec 9,0%), wyrobów farmaceutycznych (o 7,5%, wobec 2,5%), oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 6,3%, wobec 17,6%). Wyższe niż w roku poprzednim były także ceny m.in. w produkcji urządzeń elektrycznych (o 4,4%), artykułów spożywczych (o 4,1%) oraz odzieży (o 2,4%).

Spadek cen wystąpił w 11 działach przetwórstwa przemysłowego – największy w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 21,3%, wobec wzrostu o 69,8% w 2022 r.), metali (o 12,4%, wobec wzrostu o 25,5% przed rokiem) oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 8,7% wobec wzrostu o 30,4% przed rokiem). Niższe niż w roku poprzednim były także ceny m.in. w produkcji papieru i wyrobów z papieru (o 3,7%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 3,6%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 2,8%). W działach tych obserwowano wzrost cen w poprzednim roku w granicach ok. 22% – 12%.

Tablica 8. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu^a według głównych grupowań przemysłowych (rok poprzedni=100)

Wyszczególnienie	2015	2020	2021	2022	2023
	rok poprzedni =100				
Dobra zaopatrzeniowe	99,5	99,2	110,7	118,4	97,0
Dobra inwestycyjne	100,0	102,1	102,3	107,2	100,9
Dobra konsumpcyjne trwałe	101,0	100,4	103,7	109,7	102,3
Dobra konsumpcyjne nietrwałe	97,9	101,5	103,2	118,4	105,4
Dobra związane z energią	91,8	94,1	118,6	157,2	108,5

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

W 2023 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, największy wzrost wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w dobrach związanych z energią – o 8,5% (po wzroście o 57,2% przed rokiem). Wzrost cen notowany był również w dobrach konsumpcyjnych nietrwałych – o 5,4% (po wzroście przed rokiem o 18,4%), w dobrach konsumpcyjnych trwałych – o 2,3% (wobec 9,7%) oraz nieznaczny w dobrach inwestycyjnych – o 0,9% (wobec 7,2%).

W dobrach zaopatrzeniowych, które w 2022 r. notowały wzrost cen o 18,4%, w 2023 r. wystąpił spadek – o 3,0%.

1.6. Nowe zamówienia w przemyśle

Wskaźnik nowe zamówienia w przemyśle służy ocenie przyszłej produkcji i pokazuje rozwój popytu na wyroby i usługi przemysłowe w wybranych działach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” tj. działy 13, 14, 17, 20, 21, 24-30 według PKD 2007. Zamówienia w przemyśle określane są jako wartość kontraktów (bez podatku od towarów i usług – VAT) wiążących producenta i stronę trzecią w zakresie dostarczania wyrobów i usług.

Nowe zamówienia niekrajowe stanowią część nowych zamówień w przemyśle i określane są jako wartość kontraktów (bez podatku od towarów i usług – VAT) wiążących producenta i stronę trzecią będącą odbiorcą mającym swoją siedzibę za granicą lub firmą krajową – eksporterem, które eksportują/wywożą za granicę zamówione produkty.

W 2023 r. spadki nowych zamówień w przemyśle wystąpiły we wszystkich miesiącach z wyjątkiem stycznia, kiedy odnotowano wzrost o 15,4%, po dużym wzroście przed rokiem – o 35,9% oraz marca – wzrost o 8,8%, po wzroście o 24,9% przed rokiem.

W styczniu 2023 r., wzrosty nowych zamówień ogółem odnotowano w 5 działach, największe w produkcji wyrobów farmaceutycznych – o 33,3% oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 27,5%, natomiast w marcu – w 4 działach, największe w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (ponad

3-krotny) oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 58,0%), a także pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 57,6%).

Największy spadek, w porównaniu z analogicznym miesiącem 2022 r., zanotowano we wrześniu – o 22,8% (przed rokiem wzrost o 44,1%). W miesiącu tym wysokie spadki nowych zamówień ogółem, zanotowano w działach: produkcja wyrobów z metali (o 59,0%), produkcja odzieży (o 39,6%), produkcja urządzeń elektrycznych (o 31,7%), produkcja papieru i wyrobów z papieru (o 25,0%) oraz produkcja metali (o 24,7%).

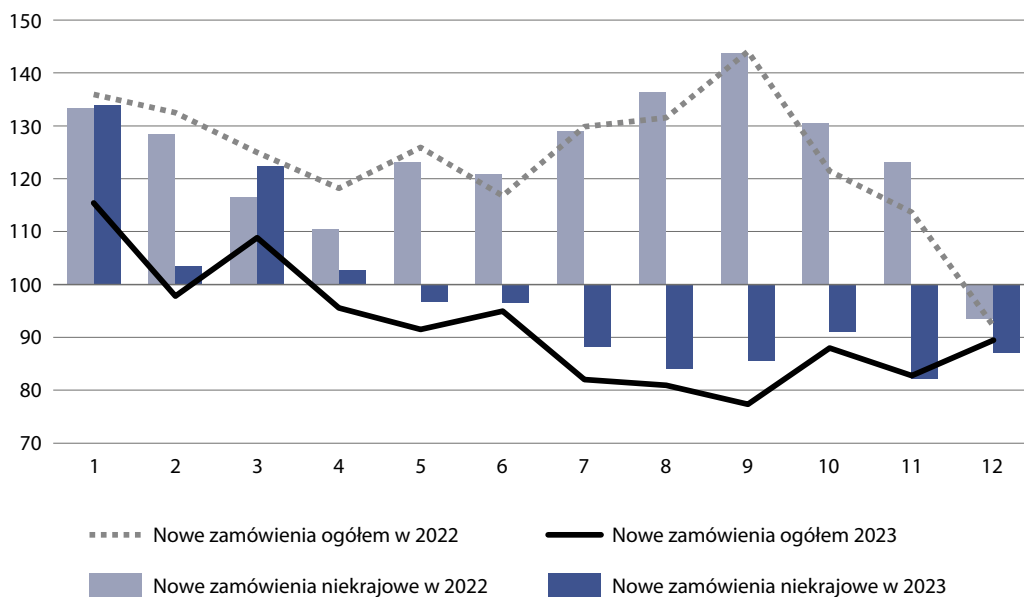
Wysokie spadki nowych zamówień w przemyśle ogółem wystąpiły również w sierpniu – o 19,2%, w tym nowych zamówień niekrajowych – o 15,9%, w lipcu – o 18,1%, przy spadku zamówień niekrajowych o 11,7% oraz w listopadzie – o 17,3%, przy spadku zamówień niekrajowych o 17,9%. W miesiącach tych spadki wystąpiły w większości badanych działów.

Spośród 12 badanych działów, 2 działy zanotowały spadki nowych zamówień ogółem i niekrajowych we wszystkich miesiącach 2023 r. tj. produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych – spadki nowych zamówień ogółem w granicach od 7,1% (w październiku) do 29,3% (w lipcu) i nowych zamówień niekrajowych – w granicach od 0,1% (w lutym) do 29,9% (w lipcu), produkcja metali – spadek odpowiednio od 2,2% i 6,1% (w grudniu) do odpowiednio 31,1% i 27,6% (w maju).

W dziale produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep odnotowano najwięcej – w sumie 9 miesięcy w 2023 r. – ze wzrostem nowych zamówień ogółem i niekrajowych. Były to wzrosty dla zamówień ogółem w granicach od 2,0% (w październiku) do 57,6% (w marcu), dla zamówień niekrajowych – od 1,3% (w październiku) do 54,8% (w marcu).

Wzrost nowych zamówień niekrajowych wystąpił w 4 początkowych miesiącach 2023 r. – największy w styczniu (o 33,8%) oraz najmniejszy w kwietniu (o 2,8%). Natomiast największy spadek odnotowano w listopadzie (o 17,9%), a najmniejszy – w maju (o 3,3%).

Wykres 7. Nowe zamówienia w przemyśle (ceny bieżące; analogiczny miesiąc roku poprzedniego = 100)

Tablica 9. Nowe zamówienia ogółem i niekrajowe w przemyśle¹ według działów PKD w 2023 r. (ceny bieżące)

Wyszczególnienie a – ogółem b – w tym niekrajowe	Miesiące												
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	
	miesiąc analogiczny=100												
Ogółem – wybrane działy "Przetwórstwa przemysłowego"	a	115,4	97,8	108,8	95,5	91,4	94,9	81,9	80,8	77,2	87,9	82,7	89,4
	b	133,8	103,5	122,3	102,8	96,7	96,6	88,3	84,1	85,5	91,1	82,1	87,0
Produkcja wyrobów tekstylnych	a	95,0	101,1	80,0	77,6	101,8	90,6	80,6	80,0	99,8	83,3	116,2	94,7
	b	96,9	105,1	90,0	80,1	116,1	96,3	87,7	79,3	103,9	77,6	114,7	97,7
Produkcja odzieży	a	115,0	175,9	71,3	124,4	102,0	104,4	67,7	42,3	60,4	97,8	78,8	65,0
	b	117,5	177,6	82,0	129,7	146,5	101,3	53,9	55,7	122,2	101,6	69,6	53,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	a	96,8	101,7	92,4	81,8	82,1	80,4	81,9	80,0	75,0	83,3	64,9	75,0
	b	100,1	111,6	92,1	87,2	82,6	79,4	81,2	79,7	73,9	82,8	50,7	74,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	a	86,9	92,6	84,7	76,8	73,0	74,8	70,7	81,4	92,2	92,9	82,5	83,4
	b	88,2	99,9	92,1	71,0	73,4	75,0	70,1	80,3	92,3	91,7	76,8	81,1
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	a	133,3	91,0	88,0	93,9	85,7	100,3	92,7	70,5	148,4	78,7	103,3	93,6
	b	130,3	109,3	91,3	107,3	85,4	139,2	102,5	49,0	260,7	71,9	123,2	85,5
Produkcja metali	a	85,4	77,1	75,4	75,2	68,9	76,1	73,8	70,2	75,3	85,4	93,0	97,8
	b	86,7	88,5	74,4	79,4	72,4	76,5	85,5	76,3	78,7	90,2	93,0	93,9
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	a	97,6	103,0	91,7	91,7	96,3	113,3	71,6	83,0	41,0	93,8	100,0	90,4
	b	120,5	108,9	94,9	94,6	90,5	105,4	87,6	95,9	43,8	94,0	97,7	79,9
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	a	83,4	89,1	158,0	97,8	110,7	104,3	92,0	62,2	80,0	76,4	83,2	108,6
	b	84,9	91,3	129,3	97,3	109,8	109,3	89,2	63,3	84,9	94,1	105,2	109,6
Produkcja urządzeń elektrycznych	a	112,8	110,2	85,4	85,1	82,6	87,1	75,5	77,1	68,3	76,2	67,3	85,1
	b	114,7	120,0	93,0	94,5	91,0	87,2	83,3	86,6	86,1	89,6	81,1	67,4
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	a	114,2	105,9	113,0	110,6	95,6	72,5	85,0	93,1	93,1	97,9	80,6	79,6
	b	109,9	107,1	112,4	107,5	100,0	65,8	81,1	86,0	93,4	93,1	73,1	81,3
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	a	127,5	116,1	157,6	139,7	123,3	115,2	97,0	111,2	103,1	102,0	81,9	99,0
	b	124,9	116,3	154,8	138,0	123,2	112,6	97,3	113,3	104,5	101,3	78,7	97,5
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	a	.	66,4	352,1	130,6	95,9	229,2	131,9	48,8	101,8	61,0	92,0	63,4
	b	.	56,4	548,2	140,3	84,6	216,3	117,7	45,1	101,2	58,0	89,6	93,0

¹ Dane dotyczą podmiotów, których liczba pracujących wynosi 50 osób więcej oraz 10% reprezentacji podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób.

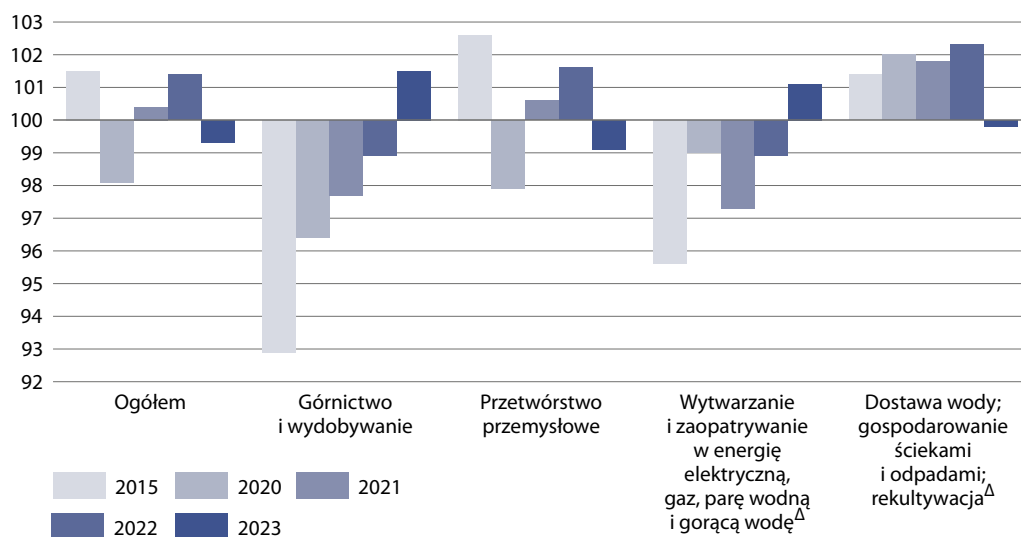
Rozdział 2. Zatrudnienie i wynagrodzenia w przemyśle

2.1. Zatrudnienie w przemyśle

Przeciętne zatrudnienie oblicza się jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w badanym okresie (bez względu na to, czy jednostka funkcjonowała przez cały badany okres), po wcześniejszym przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według godzin pracy ustalonych w umowie o pracę, w stosunku do obowiązującej normy.

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (w podmiotach o liczbie pracujących 10 osób i więcej) w 2023 r. ukształtowało się na poziomie 2 748,2 tys. i było o 0,7% niższe niż w roku poprzednim. Spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w przetwórstwie przemysłowym – o 0,9% oraz nieznaczne w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,2%. Wzrost natomiast wystąpił w górnictwie i wydobywaniu – o 1,5% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 1,1%.

Wykres 8. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni=100)

Największe spadki przeciętnego zatrudnienia wystąpiły w poborze, uzdatnianiu i dostarczaniu wody – o 12,7% (przed rokiem spadek o 1,0%), w produkcji mebli i wyrobów tekstylnych – po 7,0% (przed rokiem odpowiednio wzrost o 1,0% i spadek o 0,4%), oraz mniejsze w produkcji drewna i wyrobów z drewna – o 5,2% (wobec wzrostu o 3,7% przed rokiem), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 4,0% (przed rokiem wzrost o 2,1%), odzieży – o 2,4% (wobec spadku o 5,3% przed rokiem).

Wzrost przeciętnego zatrudnienia w 2023 r. odnotowano m.in. w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 3,8% (przed rokiem wzrost o 1,1%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 2,9% (wobec spadku o 1,7%), pozostałego sprzętu transportowego – o 2,3% (wobec wzrostu o 5,4%), w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 2,1% (przed rokiem spadek o 4,3%) oraz w produkcji wyrobów farmaceutycznych – o 2,0% (przed rokiem wzrost o 5,9%).

Tablica 10. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle^a według sekcji i wybranych działów PKD

Sekcje i działy	2022	2023	2022	2023	2022	2023
	w tys.		rok poprzedni = 100		w odsetkach	
Ogółem	2 767,6	2 748,2	101,4	99,3	100,0	100,0
Górnictwo i wydobywanie	121,5	123,3	98,9	101,5	4,4	4,5
Przetwórstwo przemysłowe	2 396,7	2374,5	101,6	99,1	86,6	86,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	111,7	112,9	98,9	101,1	4,0	4,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	137,8	137,5	102,3	99,8	5,0	5,0
Z przemysłu ogółem – wybrane działy:						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	70,1	71,6	95,7	102,1	2,5	2,6
Produkcja artykułów spożywczych	379,0	378,2	99,9	99,8	13,7	13,8
Produkcja napojów	21,3	21,5	100,6	101,1	0,8	0,8
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	101,4	96,1	103,7	94,8	3,7	3,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	63,7	63,6	103,3	99,9	2,3	2,3
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	81,4	82,2	101,1	101,0	2,9	3,0
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	26,8	27,3	105,9	102,0	1,0	1,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	220,3	216,7	102,9	98,3	8,0	7,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	126,4	121,3	102,1	96,0	4,6	4,4
Produkcja metali	64,0	63,3	101,8	99,0	2,3	2,3
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	298,3	293,4	103,8	98,4	10,8	10,7
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	57,8	60,0	101,1	103,8	2,1	2,2
Produkcja urządzeń elektrycznych	123,0	125,1	104,2	101,8	4,4	4,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	124,8	126,3	103,2	101,3	4,5	4,6
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	196,4	202,0	98,3	102,9	7,1	7,4
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	51,7	52,9	105,4	102,3	1,9	1,9
Produkcja mebli	162,9	151,5	101,0	93,0	5,9	5,5

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

Spośród 107 grup przemysłu według PKD, w 49 zaobserwowano spadek przeciętnego zatrudnienia w 2023 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, w tym w 7 grupach powyżej 10%, a w 12 – w granicach 10%-5%.

W 2 grupach – w kuciu, prasowaniu, wyłaczaniu i walcowaniu metali; metalurgii proszków oraz produkcji maszyn ogólnego przeznaczenia – zatrudnienie pozostało na tym samym poziomie jak w 2022 r.

Tablica 11. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle^a według wybranych grup PKD (rok poprzedni=100) – spadki

GRUPY PKD	2022	2023
	rok poprzedni = 100	
Spadek o ponad 10% – w tym		
Produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych	104,8	85,5
Produkcja tkanin	95,7	87,7
Produkcja surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych	101,7	88,7
Spadek w granicach 10-5% – w tym		
Produkcja wyrobów piekarskich i mącznych	103,9	92,3
Wykończanie wyrobów włókienniczych	96,6	92,5
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy ^Δ	100,7	92,7
Obróbka metali i nakładanie powłok na metale obróbka mechaniczna elementów metalowych	107,6	92,9
Produkcja wyrobów tartacznych	102,0	93,7
Produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu	101,6	94,1
Spadek mniejszy niż 5% – w tym		
Produkcja wyrobów nożowniczych i narzędzi ^Δ	100,6	95,1
Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów c.o. ^Δ	96,2	95,3
Przygotowanie i przędzenie włókien tekstylnych	99,1	95,5
Produkcja szkła i wyrobów ze szkła	107,8	95,8
Produkcja gier i zabawek	120,6	95,8
Produkcja pozostałych wyrobów z porcelany i ceramiki	97,4	96,0
Produkcja wyrobów z papieru i tektury	106,2	96,7
Odlewnictwo metali	103,7	97,0
Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	102,7	97,3
Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych	102,7	98,4
Produkcja wyrobów ściernych i pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych ^Δ	103,4	98,4
Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego	102,4	98,7

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

Wyższy poziom przeciętnego zatrudnienia w 2023 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, wystąpił w 55 grupach, w 5 z nich wzrost był większy niż 20%, a w 17 wahał się w granicach 20%-5%.

Tablica 12. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle^a według wybranych grup PKD (rok poprzedni=100) – wzrosty

GRUPY PKD	2022	2023
	rok poprzedni = 100	
Wzrost o ponad 10% – w tym		
Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia	79,9	124,4
Produkcja metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych	101,6	120,7
Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	102,7	116,0
Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych	127,2	111,5
Produkcja broni i amunicji	101,0	110,9
Wzrost poniżej 10% – w tym		
Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów	99,4	108,2
Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia	97,4	107,8
Produkcja statków i łodzi	102,8	107,4
Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia	109,8	106,7
Produkcja elektronicznych elementów i obwodów drukowanych	105,5	106,4
Produkcja farb i lakierów ^a	102,1	105,9
Produkcja elektrycznych silników, prądnic, transformatorów, aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	103,3	105,5
Wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych	98,3	105,1
Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego	114,3	104,1
Produkcja sprzętu sportowego	114,3	102,5
Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	85,1	102,4
Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów	110,8	102,1
Produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	199,3	102,0
Produkcja cementu, wapna i gipsu	94,5	101,9

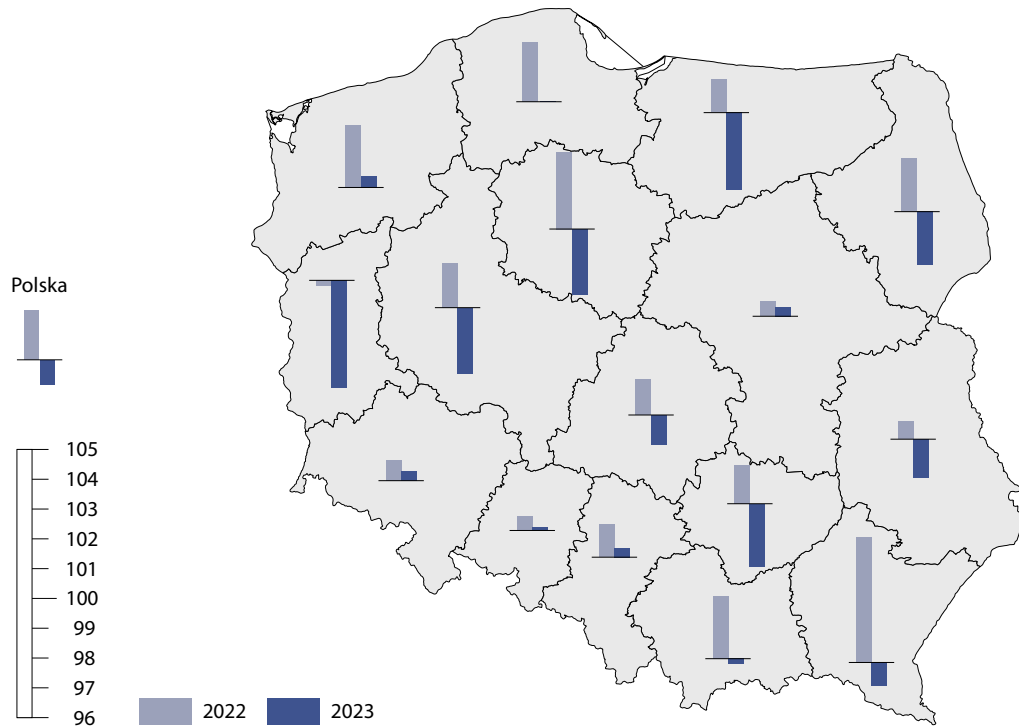
^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

W 2023 r. w 10 województwach wystąpił spadek przeciętnego zatrudnienia. W 9 województwach spadek zatrudnienia był większy niż średni spadek w kraju. Największy spadek odnotowano w województwie lubuskim o 3,6% (udział 2,5%), warmińsko-mazurskim – o 2,6% (udział 2,9%), wielkopolskim – o 2,2% (udział 12,4%), kujawsko-pomorskim – o 2,2% (udział 4,9%), świętokrzyskim – o 2,1% (udział 2,5%).

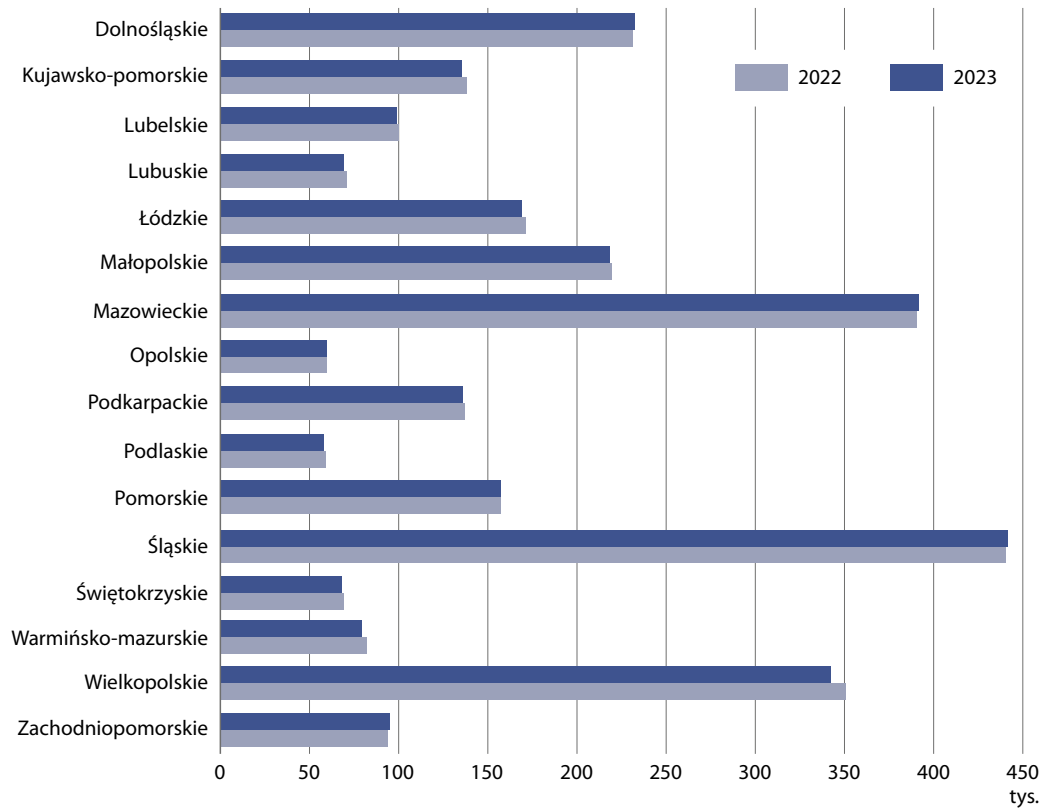
W 5 województwach, o łącznym udziale 44,4% w ogółem zatrudnionych w przemyśle, wystąpił niewielki wzrost przeciętnego zatrudnienia w granicach od 0,1% do 0,4%, tj. w województwach zachodniopomorskim, dolnośląskim, mazowieckim, śląskim i opolskim.

W województwie pomorskim zatrudnienie pozostało na tym samym poziomie jak w 2022 r.

Mapa 2. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według województw w 2022 i 2023 r. (rok poprzedni=100)

Wykres 9. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według województw w 2022 i 2023 r.

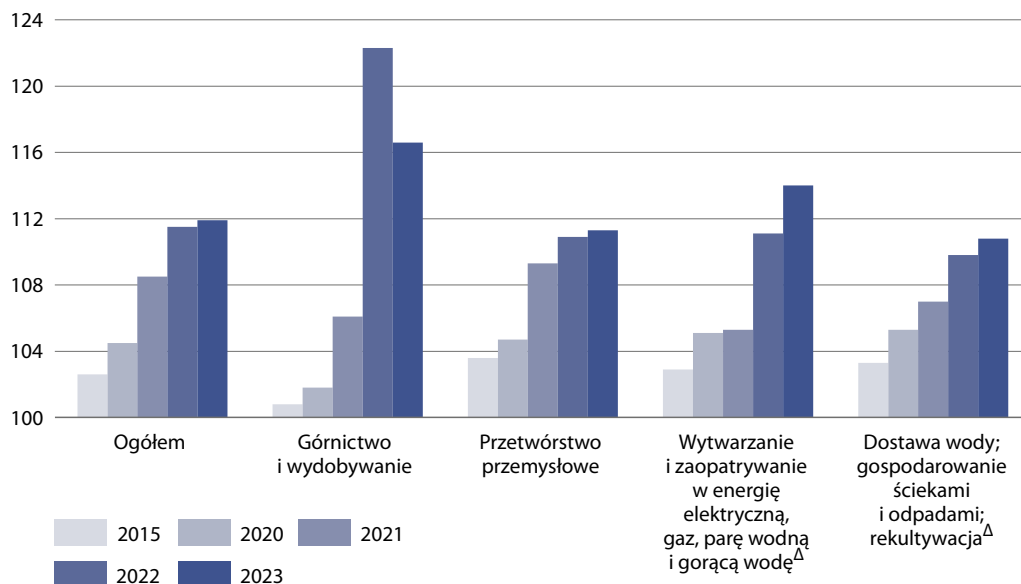
2.2. Wynagrodzenia w przemyśle

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne nominalne przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując: wynagrodzenia osobowe (bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą), wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honoraria wypłacane niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach miesięcznych prezentuje się w ujęciu brutto.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle (w podmiotach o liczbie pracujących 10 osób i więcej) w 2023 r. wyniosło 7 387,20 zł i było o 11,9% wyższe niż w 2022 r., kiedy notowano wzrost o 11,5%. Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach przemysłu, największy w górnictwie i wydobywaniu – o 16,6%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 14,0%, a mniejszy w przetwórstwie przemysłowym – o 11,3% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 10,8%.

Wykres 10. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni=100)

W 2023 r. wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, w porównaniu z poprzednim rokiem, zanotowano m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 17,3%, w produkcji wyrobów tytoniowych – o 14,7%, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 13,6%, w pozostałej produkcji wyrobów – o 13,6%, w produkcji odzieży – o 13,4%, w naprawie konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń – o 13,4%, w produkcji wyrobów tekstylnych – o 13,2%.

Najwyższe poziomy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2023 r., podobnie jak w roku ubiegłym, osiągnęły przedsiębiorstwa z działów: wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (14 234,66 zł), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (10 973,00 zł), produkcja wyrobów tytoniowych (9 988,20 zł), produkcja wyrobów farmaceutycznych (9 557,22 zł), produkcja napojów (8 741,10 zł).

Wyższy poziom wynagrodzeń w relacji do przeciętnego wynagrodzenia dla przemysłu ogółem w 2023 r. odnotowano m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 92,7%, w wytwarzaniu

i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 48,5%, wyrobów tytoniowych – o 35,2%, w produkcji wyrobów farmaceutycznych – o 29,4%.

Natomiast dużo niższy poziom wynagrodzenia w relacji do przeciętnego wynagrodzenia w przemyśle ogółem zaobserwowano m.in. w produkcji odzieży – o 36,5%, wyrobów tekstylnych – o 25,9%, mebli – o 25,6%, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 23,2%.

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle^a według sekcji i wybranych działów PKD

Sekcje i działy	2022	2023	2022	2023	2022	2023
	w zł		rok poprzedni = 100		ogółem = 100	
Ogółem	6 598,85	7 387,20	111,5	111,9	100,0	100,0
Górnictwo i wydobywanie	11 173,60	13 029,20	122,3	116,6	169,3	176,4
Przetwórstwo przemysłowe	6 268,31	6 974,96	110,9	111,3	95,0	94,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	9 622,56	10 973,00	111,1	114,0	145,8	148,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5 865,34	6 500,54	109,8	110,8	88,9	88,0
Z przemysłu ogółem – wybrane działy:						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	12 135,54	14 234,66	129,4	117,3	183,9	192,7
Produkcja artykułów spożywczych	5 603,46	6 258,45	112,7	111,7	84,9	84,7
Produkcja napojów	7 882,83	8 741,10	108,6	110,9	119,5	118,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	5 229,41	5 670,87	111,7	108,4	79,2	76,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	6 739,03	7 463,26	108,6	110,7	102,1	101,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	7 284,61	7 957,70	111,3	109,2	110,4	107,7
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	8 706,53	9 557,22	105,5	109,8	131,9	129,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6 259,71	6 948,20	112,6	111,0	94,9	94,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	6 702,90	7 364,06	110,0	109,9	101,6	99,7
Produkcja metali	6 984,88	7 585,24	111,6	108,6	105,9	102,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	5 966,22	6 485,41	109,2	108,7	90,4	87,8
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	6 918,74	7 583,69	110,4	109,6	104,8	102,7
Produkcja urządzeń elektrycznych	6 836,45	7 565,55	109,1	110,7	103,6	102,4
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	6 723,18	7 423,31	111,3	110,4	101,9	100,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	6 980,52	7 933,36	112,5	113,6	105,8	107,4
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	7 272,85	8 170,55	110,6	112,3	110,2	110,6
Produkcja mebli	4 943,45	5 495,07	108,0	111,2	74,9	74,4

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2023 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano we wszystkich grupach przemysłu, w tym w 3 grupach wzrost ten wyniósł powyżej 30%, a w 69 wzrost wahał się w granicach 30%-10%.

Tablica 14. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle^a według wybranych grup PKD (rok poprzedni=100) – wzrosty

GRUPY PKD	2022	2023
	rok poprzedni = 100	
Wzrost o ponad 10% – w tym		
Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	102,8	117,9
Produkcja broni i amunicji	115,9	117,5
Produkcja pojazdów samochodowych ^Δ	112,2	116,3
Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep	107,4	115,6
Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego	107,7	115,1
Produkcja odzieży, z wyłączeniem wyrobów futrzarskich	111,2	114,5
Produkcja farb i lakierów ^Δ	107,6	113,3
Produkcja wyrobów tartacznych	106,8	113,2
Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	111,2	113,0
Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia	110,5	112,5
Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych	110,6	112,0
Przetwarzanie i konserwowanie mięsa oraz produkcja wyrobów z mięsa	112,3	111,9
Produkcja mydła, środków myjących i wyrobów kosmetycznych ^Δ	113,6	111,6
Produkcja wyrobów z gumy	110,8	111,4
Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego	108,6	110,9
Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów c.o. ^Δ	112,0	110,8
Wytwarzanie wyrobów mleczarskich	113,9	110,4
Produkcja elektrycznych silników, prądnic, transformatorów, aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	108,7	110,3
Produkcja wyrobów z papieru i tektury	107,9	110,2
Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych	107,3	110,1
Produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	131,8	110,0
Wzrost poniżej 10% – w tym		
Produkcja szkła i wyrobów ze szkła	112,0	109,9
Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego	104,4	109,6
Produkcja cementu, wapna i gipsu	107,3	109,3

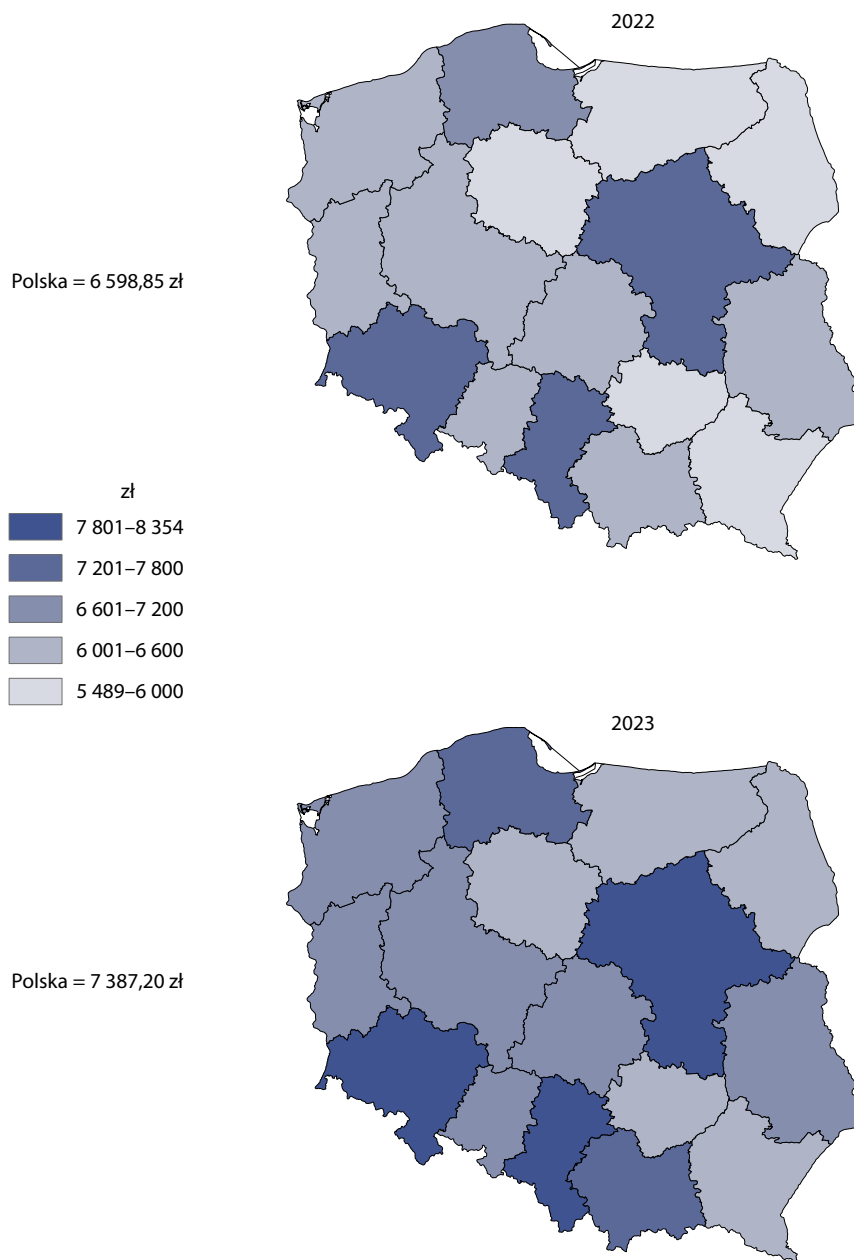
Tablica 14. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle^a według wybranych grup PKD (rok poprzedni=100) – wzrosty (dok.)

GRUPY PKD	2022	2023
	rok poprzedni = 100	
Wzrost poniżej 10% – w tym (dok.)		
Produkcja ceramicznych materiałów budowlanych	111,1	108,9
Produkcja wyrobów nożowniczych i narzędzi ^Δ	113,0	108,9
Produkcja rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników, ze stali	112,1	108,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy ^Δ	110,8	107,9
Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych	117,2	107,9
Produkcja pozostałych wyrobów ze stali poddanej wstępnej obróbce	112,6	107,8
Produkcja maszyn i narzędzi mechanicznych	111,5	107,3
Przygotowanie i przędzenie włókien tekstylnych	115,7	107,0
Odzysk surowców	112,9	105,3
Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów, tworzyw sztucznych i kauczuku ^Δ	112,1	104,7
Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów.	115,9	104,7
Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa	110,9	104,0

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

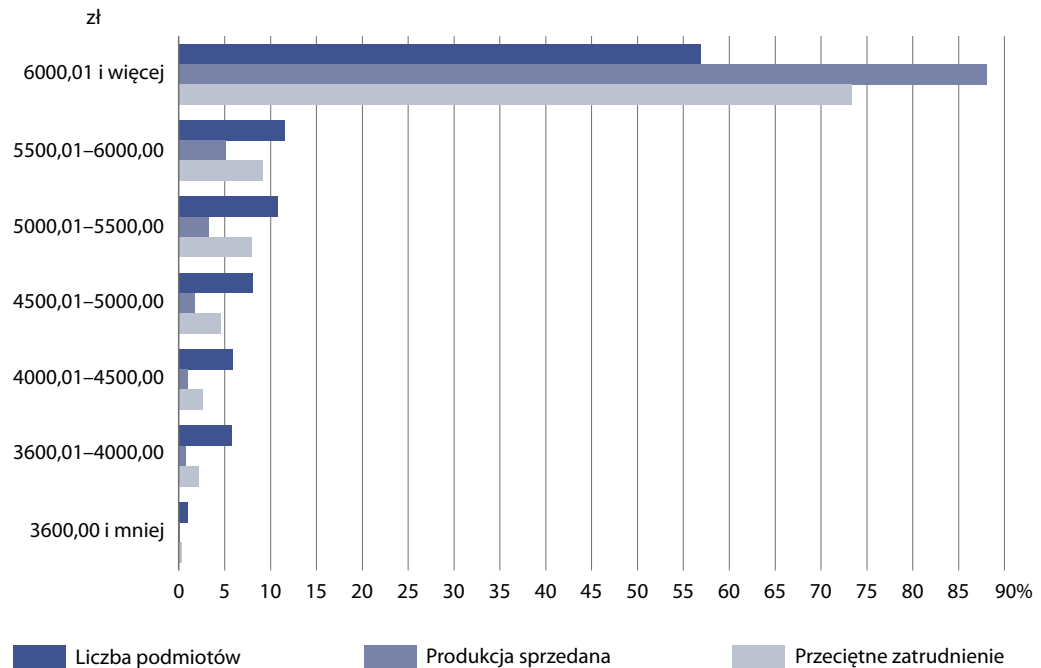
Najwyższe poziomy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2023 r., podobnie jak w roku ubiegłym, odnotowano w województwach: dolnośląskim (8 353,69 zł), śląskim (8 308,49 zł), mazowieckim (8 049,25 zł), pomorskim (7 447,37 zł). W województwach tych poziom wynagrodzeń był wyższy od przeciętnego wynagrodzenia w przemyśle dla Polski, tj. w dolnośląskim – o 13,1%, śląskim – o 12,5%, mazowieckim – o 9,0%, i pomorskim – o 0,8%.

Największe wzrosty przeciętnego wynagrodzenia w 2023 r., w porównaniu z 2022 r., odnotowano w województwach: lubelskim – o 14,2%, warmińsko-mazurskim – o 13,5%, świętokrzyskim – o 13,0%, podkarpackim – o 12,9%. Najmniejsze wzrosty natomiast odnotowano w województwach: zachodniopomorskim – o 10,0% i pomorskim – o 10,1%.

Mapa 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle według województw w 2022 i 2023 r.

Dość znaczne było zróżnicowanie przedsiębiorstw (o liczbie pracujących 50 osób i więcej) według poziomu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. W 2023 r. największa liczba przedsiębiorstw – 4 898 – uzyskała przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto powyżej 6 000,01 zł. Odnosiły one również największy udział w produkcji sprzedanej ogółem – 88,0% i zatrudniały 73,3% ogółu pracowników. Liczna grupa przedsiębiorstw – 996 – znalazła się w przedziale 5 500,01-6 000,00 zł, wytworzyły one 5,1% produkcji sprzedanej i zatrudniały 9,1% ogółu pracowników.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przedziale do 3 600,00 zł odnotowano w 88 przedsiębiorstwach, które wytworzyły tylko 0,1% produkcji sprzedanej oraz zatrudniały 0,3% ogółu pracowników.

Wykres 11. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2023 r.**Tablica 15. Przedsiębiorstwa przemysłowe¹ według wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto według sekcji PKD w 2023 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	O wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w zł							
		3600,00 i mniej	3600,01-4000,00	4000,01-4500,00	4500,01-5000,00	5000,01-5500,00	5500,01-6000,00	6000,01 i więcej	
		a	b	c	a	b	c	a	
Ogółem	a	8 603	88	502	505	684	930	996	4 898
	b	100,0	0,1	0,8	1,0	1,7	3,3	5,1	88,0
	c	100,0	0,3	2,2	2,6	4,6	7,9	9,1	73,3
Górnictwo i wydobywanie	a	126	—	4	—	1	4	14	103
	b	100,0	—	.	—	.	0,3	0,9	98,3
	c	100,0	—	.	—	.	0,4	1,9	95,9
Przetwórstwo przemysłowe	a	7 533	87	490	497	626	809	837	4 187
	b	100,0	.	.	1,2	2,0	3,8	5,9	85,9
	c	100,0	.	.	3,0	5,1	8,6	9,7	70,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	a	208	—	—	—	3	6	12	187
	b	100,0	—	—	—	0,0	0,1	0,1	99,8
	c	100,0	—	—	—	0,2	0,5	1,0	98,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	a	736	1	8	8	54	111	133	421
	b	100,0	.	.	0,3	.	8,1	10,2	77,1
	c	100,0	.	.	0,6	.	12,2	14,1	67,9

¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.
 U w a g a. W tablicy nie ujęto podmiotów zlikwidowanych oraz tych, które zawiesiły działalność.

Rozdział 3. Finanse przedsiębiorstw przemysłowych

3.1. Aktywa i zobowiązania

Aktywa trwałe obejmują wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczanych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego

Zobowiązania długoterminowe powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Aktywa trwałe w przedsiębiorstwach przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej) na koniec 2023 r. wyniosły 1 273,4 mld zł i były o 7,3% wyższe niż w 2022 r. Inwestycje długoterminowe, których udział w aktywach trwałych wyniósł 22,2%, wzrosły o 4,2%, a należności długoterminowe, o udziale 0,6%, wzrosły o 31,9%.

Największe wzrosty aktywów trwałych odnotowano: w górnictwie i wydobywaniu – o 10,2%, którego udział w wartości aktywów trwałych przemysłu wyniósł 6,9%, w przetwórstwie przemysłowym – o 8,5% (największy udział – 56,6%). Mniejszy wzrost wystąpił w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 5,1% (udział 30,2%) oraz w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji – o 4,7% (udział 6,3%).

Aktywa obrotowe w przemyśle na koniec 2023 r. wyniosły 1 084,6 mld zł i były o 11,4% wyższe niż w 2022 r. Duże wzrosty odnotowano w wartości krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych – o 44,4%, wartości należności krótkoterminowych – o 22,8% oraz nieco niższy w wartości inwestycji krótkoterminowych – o 15,4%. Zmniejszyła się natomiast wartość zapasów – o 7,8%.

W strukturze aktywów obrotowych przemysłu zwiększył się udział należności krótkoterminowych – z 42,5% w 2022 r. do 46,8% w 2023 r. (w tym należności z tytułu dostaw i usług, które stanowiły 57,9% należności krótkoterminowych), inwestycji krótkoterminowych – z 22,2% do 23,0% oraz udział krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych – z 1,9% do 2,5%. Obniżył się natomiast udział zapasów – z 33,4% do 27,7%.

**Tablica 16. Aktywa i zobowiązania przedsiębiorstw przemysłowych^a według sekcji PKD
Stan w dniu 31 grudnia**

Wyszczególnienie Stan w końcu a – 2022 b – 2023		Ogółem	Górnictwo i wydoby- wanie	Prze- twórstwo przemysło- we	Wytwarzanie i zaopatry- wanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	Dostawa wody; gospoda- rowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ
Aktywa trwałe	a	1 186 811,9	79 402,5	665 073,4	365 559,1	76 776,8
	b	1 273 409,5	87 518,0	721 279,4	384 198,2	80 413,8
w tym						
inwestycje długoterminowe	a	271 475,0	23 421,6	114 209,3	129 609,7	4 234,4
	b	282 892,1	25 389,2	122 582,9	130 582,1	4 337,9
należności długoterminowe	a	6 178,7	235,7	4 925,7	919,1	98,2
	b	8 149,7	186,7	6 875,3	983,6	104,1
Aktywa obrotowe	a	973 832,9	29 096,4	727 870,6	201 442,0	15 423,9
	b	1 084 605,5	31 202,8	781 093,4	255 953,1	16 356,2
w tym						
zapasy razem	a	325 333,1	9 999,0	282 281,0	31 681,8	1 371,3
	b	300 112,5	11 054,8	265 143,5	22 520,4	1 393,8
w tym						
produkty gotowe	a	72 721,7	2 579,4	69 780,3	182,4	179,5
	b	69 619,5	4 039,3	65 112,9	176,2	291,1
towary	a	22 880,3	332,1	19 753,1	2 540,8	254,4
	b	21 064,0	287,8	18 606,1	1 925,2	244,9
należności krótkoterminowe	a	413 426,6	7 998,2	303 299,2	95 541,0	6 588,2
	b	507 843,7	8 813,2	332 659,3	159 022,3	7 349,0
w tym z tytułu dostaw i usług ²	a	295 495,1	6 070,1	230 731,2	54 098,0	4 595,8
	b	293 872,3	6 397,7	216 861,9	65 284,0	5 328,7
Zobowiązania						
długoterminowe	a	251 579,7	9 748,7	141 607,8	91 374,6	8 848,6
	b	242 363,7	8 744,1	142 465,7	79 990,4	11 163,5
w tym kredyty bankowe i pożyczki	a	180 807,6	4 879,1	106 938,1	62 737,9	6 252,4
	b	176 211,9	4 812,3	103 392,6	59 971,6	8 035,4

**Tablica 16. Aktywa i zobowiązania przedsiębiorstw przemysłowych^a według sekcji PKD (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia**

Wyszczególnienie Stan w końcu a – 2022 b – 2023		Ogółem	Górnictwo i wydoby- wanie	Prze- twórstwo przemysłowe	Wytwarzanie i zaopatry- wanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	Dostawa wody; gospoda- rowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^d
Zobowiązania (dok.)						
krótkoterminowe ³	a	647 561,0	22 374,3	464 909,8	151 362,9	8 914,1
	b	753 375,2	24 813,8	514 649,8	204 559,2	9 352,5
w tym						
kredyty bankowe i pożyczki	a	130 606,8	3 031,6	96 443,7	29 265,2	1 866,2
	b	133 760,8	2 491,2	95 045,3	34 359,3	1 865,1
z tytułu dostaw i usług ²	a	290 383,6	7 386,4	232 514,8	47 317,9	3 164,5
	b	277 803,0	11 231,3	217 065,5	46 031,0	3 475,2
Relacja zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług do należności z tytułu dostaw i usług	a	98,3	121,7	100,8	87,5	68,9
	b	94,5	175,6	100,1	70,5	65,2

1 Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej. 2 Bez względu na okres wymagalności zapłaty. 3 Obejmują zobowiązania o okresie spłaty do 1 roku, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług; bez funduszy specjalnych.

Wartość zapasów produktów gotowych w cenach bieżących w przedsiębiorstwach przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej) była na koniec grudnia 2023 r. o 4,3% niższa niż na koniec grudnia 2022 r. (kiedy notowano wzrost o 33,0%), a ich udział w strukturze zapasów ogółem zwiększył się z 22,4% do 23,2%.

Relacja wartości zapasów produktów gotowych ogółem do wartości przychodów netto ze sprzedaży produktów wyniosła 3,3% (wobec 3,5% przed rokiem), natomiast liczona bez produkcji artykułów spożywczych i napojów – 3,1% (wobec 3,3% przed rokiem). Poprawę relacji odnotowano m.in. w produkcji urządzeń elektrycznych (z 5,2% do 3,2%), pozostałej produkcji wyrobów (z 7,1% do 6,4%), w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń (z 2,1% do 1,6%), w produkcji wyrobów farmaceutycznych (z 7,7% do 7,2%), pozostałego sprzętu transportowego (z 3,1% do 2,8%). Poziom tego wskaźnika uległ pogorszeniu m.in. w produkcji w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (z 2,0% do 4,5%), w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (z 2,0% do 3,1%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (z 5,2% do 5,8%), odzieży (z 10,0% do 10,5%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (z 7,3% do 7,8%).

Relacja wartości zapasów produktów gotowych ogółem do wartości przychodów netto ze sprzedaży produktów pozostała na tym samym poziomie co przed rokiem, m.in. w produkcji artykułów spożywczych (4,7%), mebli (4,5%), wyrobów tytoniowych (2,4%).

Relacja zobowiązań krótkoterminowych do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się w 2023 r. na poziomie niższym niż przed rokiem i wyniosła 94,5% (wobec 98,3%). Zobowiązania z tytułu dostaw i usług przekroczyły poziom należności m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych, w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń, w produkcji pozostałego sprzętu transportowego, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, metali, urządzeń elektrycznych, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny.

3.2. Przychody, koszty i wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych

Przychody ogółem (przychody z całokształtu działalności) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody netto ze sprzedaży produktów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami.

Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny, aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty ogółem (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całość wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów).

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Wynik finansowy netto to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Przychody ogółem (z całokształtu działalności) w 2023 r. wzrosły o 2,9% w porównaniu z 2022 r., kiedy notowano wzrost o 35,6%. Duży wzrost wystąpił w przychodach finansowych – o 13,9% oraz w przychodach netto ze sprzedaży towarów i materiałów – o 10,2%. Ich udział w przychodach ogółem stanowił odpowiednio – 2,0% i 20,5%. Mniejszy wzrost – o 1,2% – odnotowano w przychodach netto ze sprzedaży produktów, mających największy udział w przychodach ogółem (75,8%). Spadek natomiast wystąpił w pozostałych przychodach operacyjnych – o 11,2%.

Tablica 17. Dynamika i struktura przychodów w przemyśle¹

Wyszczególnienie		2015	2020	2021	2022	2023
a – rok poprzedni = 100 b – udział w przychodach z całokształtu działalności w %						
Przychody ogółem (przychody z całokształtu działalności)	a	102,0	97,8	125,5	135,6	102,9
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przychody netto ze sprzedaży produktów	a	103,2	97,3	125,1	132,8	101,2
	b	79,7	79,0	78,7	77,1	75,8
przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	a	101,7	96,7	128,7	143,7	110,2
	b	17,3	17,6	18,0	19,1	20,5
pozostałe przychody operacyjne	a	93,8	150,0	116,2	144,0	88,8
	b	1,5	1,3	1,9	2,0	1,7
przychody finansowe	a	68,0	89,7	126,2	176,9	113,9
	b	1,5	1,4	1,4	1,8	2,0

¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

Koszty ogółem (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności) wzrosły w 2023 r. o 4,8% w porównaniu z 2022 r., kiedy notowano wzrost o 36,1%. Koszt własny sprzedanych produktów, mający największy udział w kosztach ogółem (76,9%), wzrósł o 2,9%. Największe wzrosty zanotowano w kosztach finansowych – o 27,4% (udział 2,4%) oraz w wartości sprzedanych towarów i materiałów – o 10,8%, która stanowiła 19,0% kosztów ogółem. W pozostałych kosztach operacyjnych, mających najmniejszy udział (1,7%), zaobserwowano spadek – o 1,0%, po znacznym wzroście o 83,5% przed rokiem.

Tablica 18. Dynamika i struktura kosztów w przemyśle¹

Wyszczególnienie		2015	2020	2021	2022	2023
a – rok poprzedni = 100 b – udział w kosztach uzyskania przychodów z całokształtu działalności w %						
Koszty ogółem (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności)	a	102,6	98,1	122,5	136,1	104,8
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
koszt własny sprzedanych produktów	a	103,6	97,1	123,3	131,7	102,9
	b	80,9	80,4	80,9	78,2	76,9
wartość sprzedanych towarów i materiałów	a	100,4	95,4	130,0	148,4	110,8
	b	15,5	15,5	16,5	18,0	19,0
pozostałe koszty operacyjne	a	99,8	135,3	84,5	183,5	99,0
	b	1,5	1,9	1,3	1,8	1,7
koszty finansowe	a	85,4	141,7	73,6	209,4	127,4
	b	2,1	2,2	1,3	2,0	2,4

¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

Wynik finansowy brutto w 2023 r. osiągnął poziom 145 428,9 mln zł i był niższy o 22,3% w porównaniu z rokiem poprzednim. Na wynik finansowy brutto składał się: zysk brutto w wysokości 185 572,8 mln zł (spadek w skali roku o 10,3%) oraz strata brutto – 40 143,8 mln zł (ponad dwukrotny wzrost w skali roku). Wynik finansowy brutto w znacznym stopniu zmniejszył się w górnictwie i wydobywaniu (z 18 035,2 mln zł do 11 414,4 mln zł, tj. o 36,7%), w przetwórstwie przemysłowym (z 140 853,5 mln zł do 100 319,4 mln zł, tj. o 28,8%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (z 3 899,9 mln zł do 2 967,5 mln zł, tj. o 23,9%). Poprawę tego wyniku odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 24 349,6 mln zł do 30 727,6 mln zł, tj. o 26,2%).

Wynik finansowy netto wyniósł 114 716,2 mln zł i był o 26,2% niższy niż w 2022 r. Na wynik finansowy netto złożył się zysk netto w wysokości 154 062,6 mln zł, uzyskany przez 79,2% przedsiębiorstw (przed rokiem 82,4%) oraz strata netto w wysokości 39 346,4 mln zł. Największe obniżenie wyniku wystąpiło w górnictwie i wydobywaniu (z 14 462,9 mln zł do 7 417,6 mln zł, tj. 48,7%), natomiast jedyną i niewielką poprawę zanotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 21 624,1 mln zł do 21 928,7 mln zł, tj. o 1,4%).

Największe pogorszenie wyników finansowych brutto i netto odnotowano m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego, w produkcji metali, w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, papieru i wyrobów z papieru. Natomiast największą poprawę wyników finansowych brutto i netto odnotowano m.in. w produkcji artykułów spożywczych, napojów, pozostałego sprzętu transportowego, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, maszyn i urządzeń, wyrobów farmaceutycznych.

Tablica 19. Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych¹ według sekcji PKD

Wyszczególnienie		Ogółem	Górnictwo i wydobywanie	Przetwórstwo przemysłowe	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ
Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	a	180 810,3	17 956,8	146 574,9	13 274,9	3 003,8
	b	151 804,1	10 973,4	91 617,2	46 817,8	2 395,6
	c	84,0	61,1	62,5	352,7	79,8
Wynik finansowy na działalności operacyjnej	a	189 077,3	17 581,7	145 605,5	21 910,0	3 980,2
	b	154 496,3	11 216,4	98 708,2	41 497,4	3 074,3
	c	81,7	63,8	67,8	189,4	77,2
Wynik finansowy na pozostałej działalności operacyjnej	a	8 267,0	-375,1	-969,4	8 635,1	976,4
	b	2 692,3	242,9	7 091,0	-5 320,4	678,7
	c	32,6	.	.	.	69,5
Wynik finansowy na działalności finansowej	a	-1 939,2	453,5	-4 752,0	2 439,6	-80,4
	b	-9 067,4	198,1	1 611,2	-10 769,8	-106,8
	c	.	43,7	.	.	.
Wynik finansowy brutto	a	187 138,1	18 035,2	140 853,5	24 349,6	3 899,9
	b	145 428,9	11 414,4	100 319,4	30 727,6	2 967,5
	c	77,7	63,3	71,2	126,2	76,1
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	a	31 737,6	3 572,4	24 664,4	2 725,5	775,3
	b	30 712,7	3 996,8	17 259,6	8 798,9	657,4
	c	96,8	111,9	70,0	322,8	84,8
Wynik finansowy netto	a	155 400,5	14 462,9	116 189,0	21 624,1	3 124,5
	b	114 716,2	7 417,6	83 059,8	21 928,7	2 310,1
	c	73,8	51,3	71,5	101,4	73,9
Zysk netto	a	173 718,3	15 609,0	126 348,4	28 170,5	3 590,3
	b	154 062,6	7 838,3	102 165,4	40 897,7	3 161,2
	c	88,7	50,2	80,9	145,2	88,0
Strata netto	a	18 317,7	1 146,2	10 159,4	6 546,4	465,7
	b	39 346,4	420,7	19 105,6	18 968,9	851,1
	c	214,8	36,7	188,1	289,8	182,7

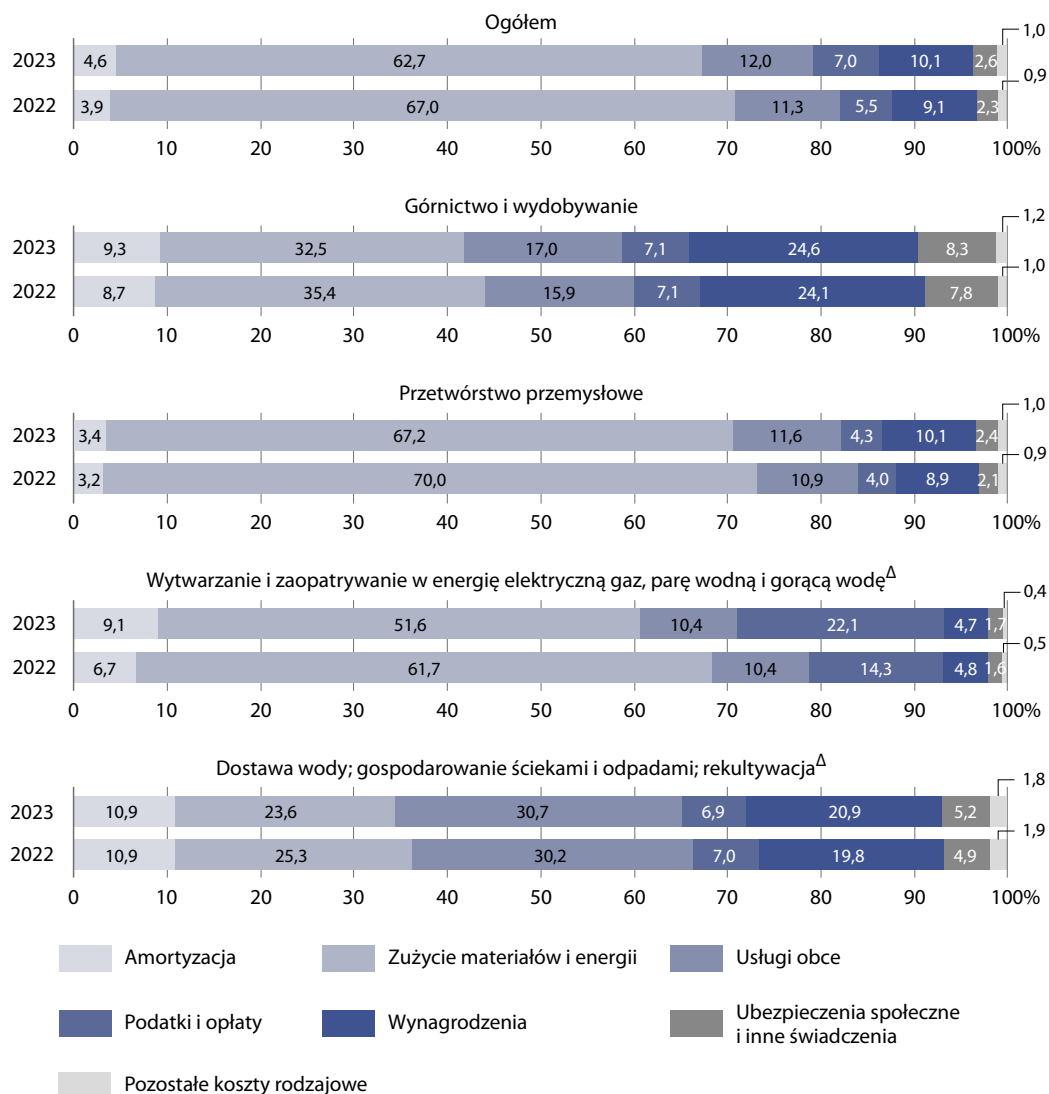
¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

W 2023 r., w porównaniu z 2022 r., obniżył się wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – z 180 810,3 mln zł do 151 804,1 mln zł, wynik finansowy na działalności operacyjnej – z 189 077,3 mln zł do

154 496,3 mln zł, wynik finansowy na pozostałej działalności operacyjnej – z 8 267,0 mln zł do 2 692,3 mln zł oraz wynik na działalności finansowej – z minus 1 939,2 mln zł do minus 9 067,4 mln zł.

W strukturze rodzajowej kosztów ogółem w 2023 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, zmniejszył się udział kosztów zużycia materiałów i energii (z 67,0% do 62,7%), zwiększył się natomiast udział podatków i opłat (z 5,5% do 7,0%), kosztów wynagrodzeń (z 9,1% do 10,1%), amortyzacji (z 3,9% do 4,6%), usług obcych (z 11,3% do 12,0%), ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (z 2,3% do 2,6%) oraz pozostałych kosztów rodzajowych (z 0,9% do 1,0%).

Wykres 12. Struktura kosztów rodzajowych w przemyśle według sekcji PKD

Największe zmniejszenie udziału zużycia materiałów i energii zaobserwowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – z 61,7% w 2022 r. do 51,6% w 2023 r. oraz w górnictwie i wydobywaniu – z 35,4% do 32,5%. Duże zwiększenie udziału podatków i opłat oraz amortyzacji wśród sekcji przemysłu odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (odpowiednio z 14,3% w 2022 r. do 22,1% w 2023 r. i z 6,7% do 9,1%), natomiast największy wzrost udziału kosztów wynagrodzeń odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (z 8,9% do 10,1%).

3.3. Wskaźniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych

Wskaźniki poziomu kosztów to relacja kosztów ogółem (kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności) do przychodów ogółem (przychodów z całokształtu działalności).

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

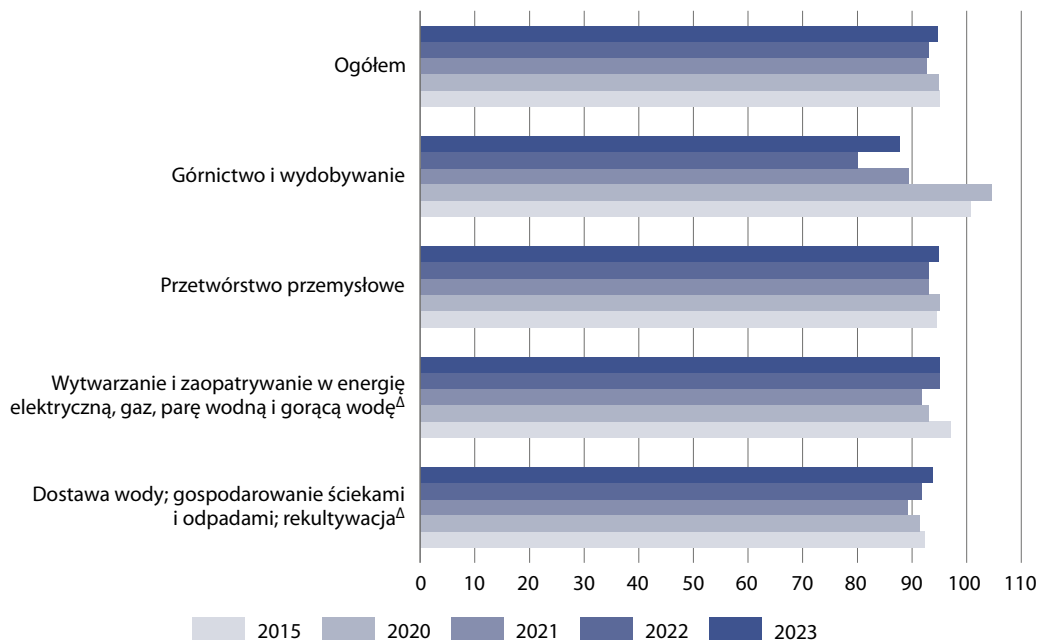
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej III stopnia to relacja aktywów obrotowych jednostki (zapasy, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Przychody z całokształtu działalności były w 2023 r. wyższe o 2,9% od osiągniętych rok wcześniej, a koszty ich uzyskania zwiększyły się o 4,8%. Wpłynęło to na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów z 93,1% przed rokiem do 94,8% w 2023 r.

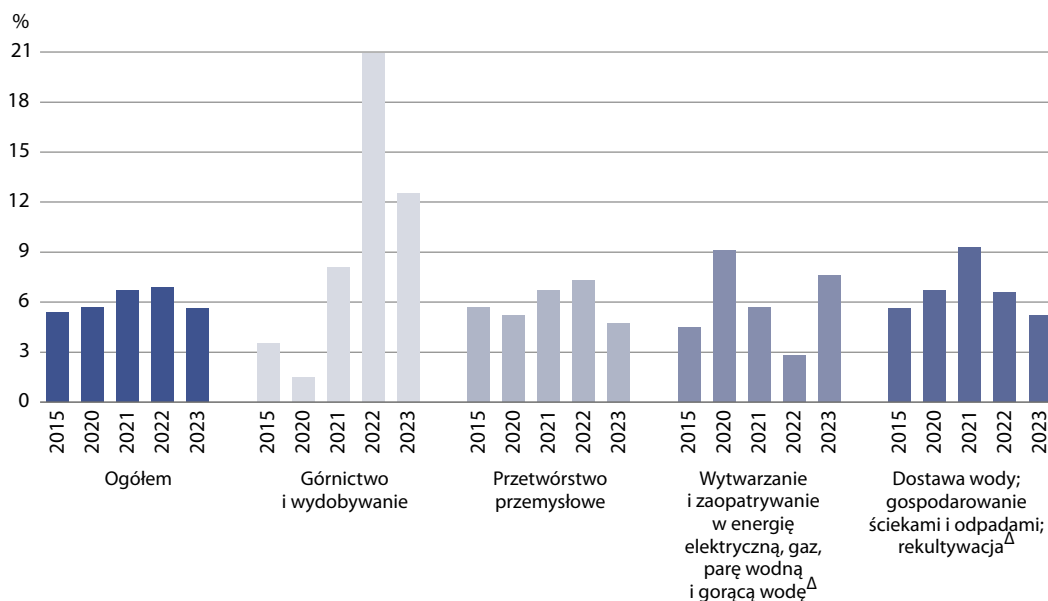
Wykres 13. Wskaźnik poziomu kosztów w przemyśle według sekcji PKD

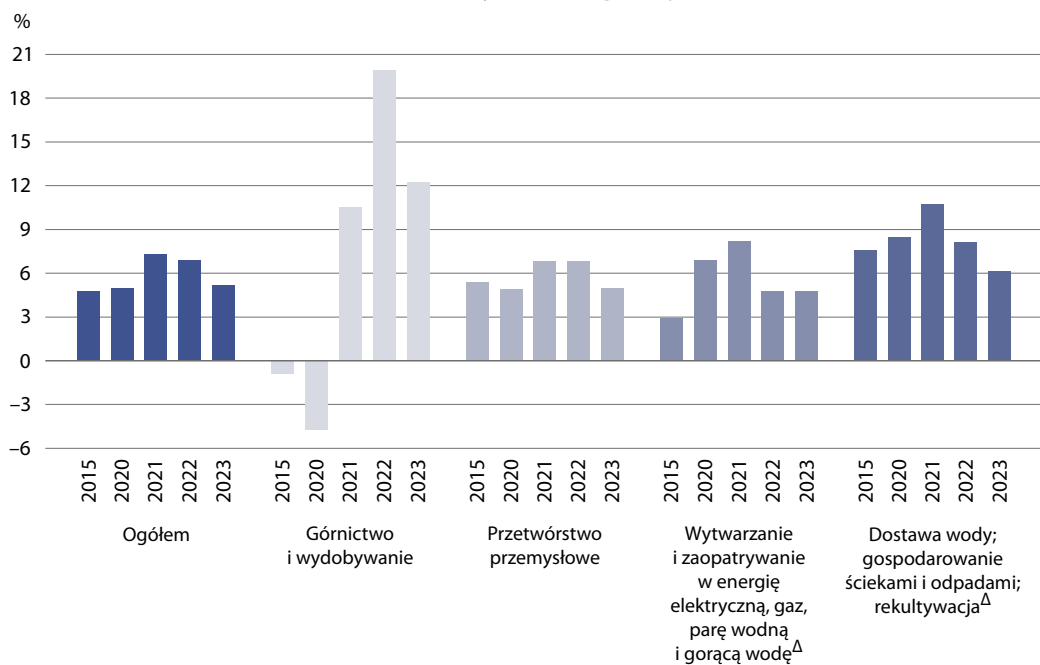
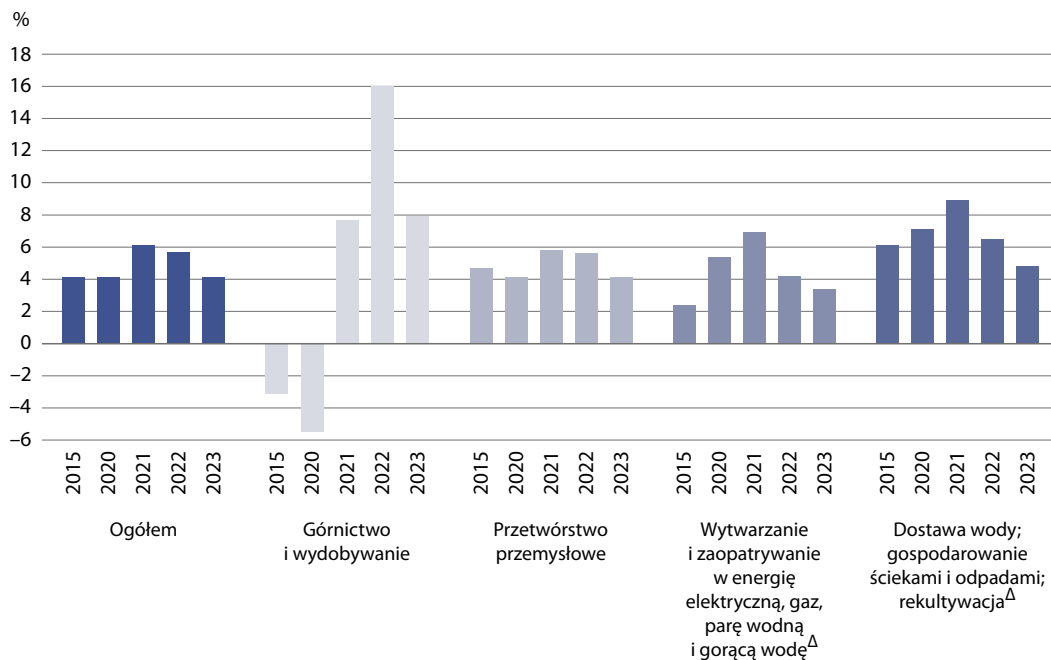
Zwiększenie wskaźnika poziomu kosztów w 2023 r. obserwowano m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego, w produkcji metali, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, chemikaliów i wyrobów chemicznych, w poborze, uzdatnianiu i rozprowadzaniu wody, w produkcji papieru i wyrobów z papieru, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep. Zmniejszenie natomiast odnotowano m.in. w produkcji wyrobów tekstylnych, odzieży, pozostałego sprzętu transportowego, napojów, artykułów spożywczych, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, mebli, w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji.

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto zmniejszył się z 6,9% w 2022 r. do 5,6% w 2023 r. Obniżyły się też wskaźniki rentowności obrotu brutto (5,2% wobec 6,9% przed rokiem) oraz rentowności obrotu netto (4,1% wobec 5,7%). Na poziomie niższym niż rok wcześniej były również wskaźniki: płynności finansowej I stopnia (33,2% wobec 33,4% przed rokiem) oraz płynności finansowej III stopnia (144,0% wobec 150,4%), a na wyższym – wskaźnik płynności finansowej II stopnia (100,6% wobec 97,3%).

Wykres 14. Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto w przemyśle według sekcji PKD

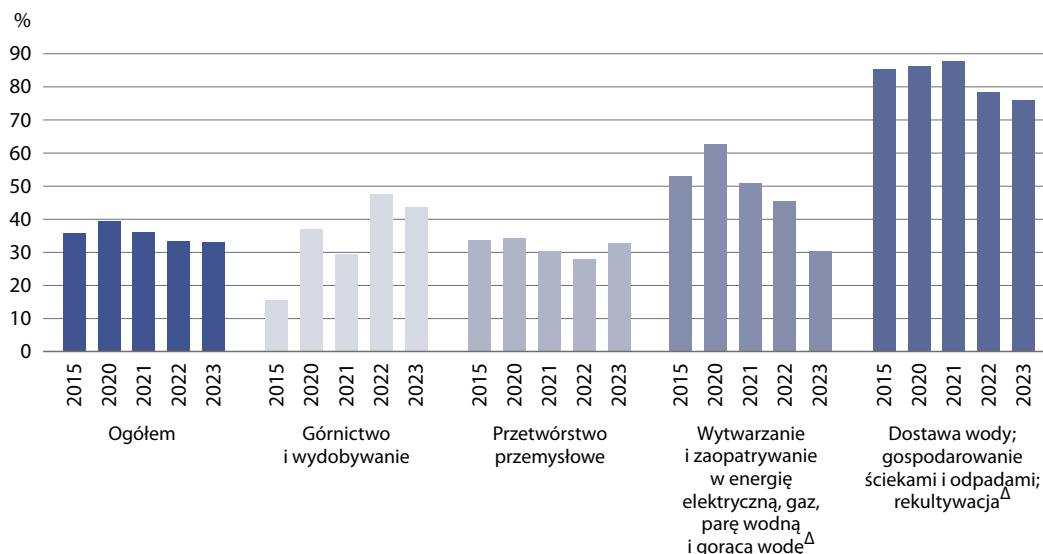
W 2023 r. pogorszenie wskaźnika rentowności sprzedaży brutto zaobserwowano w większości sekcji przemysłu, z wyjątkiem wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, gdzie wystąpił wzrost z 2,8% w 2022 r. do 7,6% w 2023 r. Największe obniżenie tego wskaźnika wystąpiło w górnictwie i wydobywaniu – z 20,9% w 2022 r. do 12,5% w 2023 r., natomiast mniejsze w przetwórstwie przemysłowym – z 7,3% do 4,7% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – z 6,6% do 5,2%.

Wykres 15. Wskaźnik rentowności obrotu brutto w przemyśle według sekcji PKD**Wykres 16. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przemyśle według sekcji PKD**

Znaczące obniżenie wskaźnika rentowności obrotu brutto i netto w 2023 r. odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (brutto – z 19,9% do 12,2% w 2023 r., netto – z 16,0% do 7,9% w 2023 r.), natomiast mniejsze w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji (brutto – z 8,1% do 6,1%, netto – z 6,5% do 4,8%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (brutto – z 6,8% do 5,0%, netto – z 5,6% do 4,1%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wskaźnik

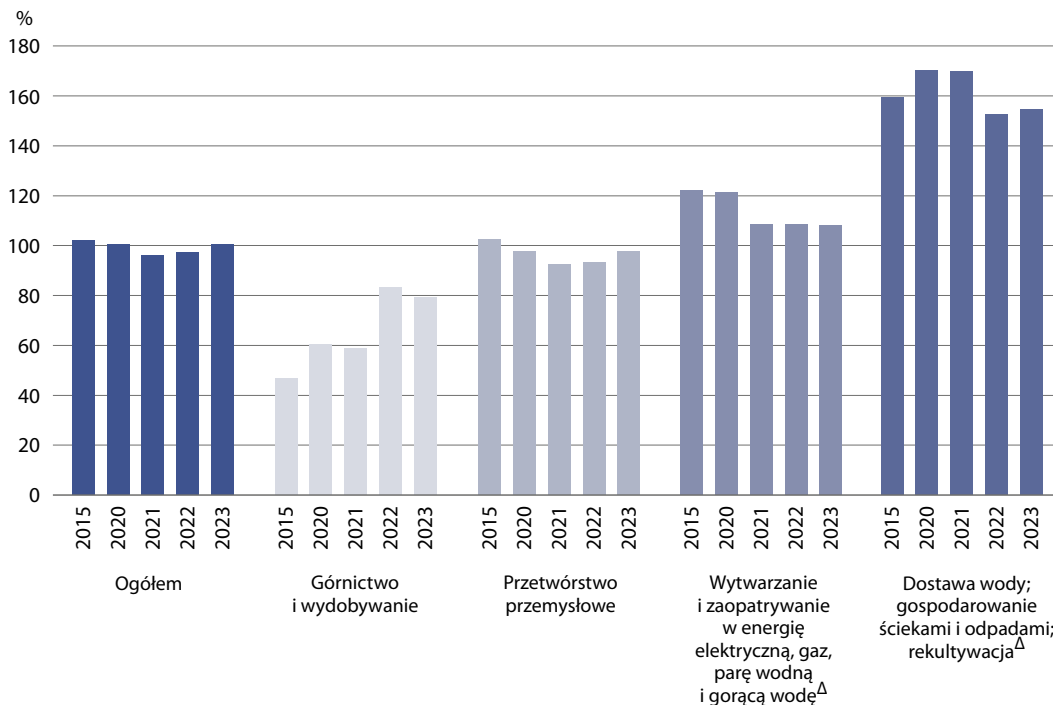
rentowności obrotu brutto w 2023 r. pozostał na tym samym poziomie sprzed roku (4,8%), natomiast wskaźnik rentowności obrotu netto zmniejszył się (z 4,2% do 3,4%).

Wykres 17. Wskaźnik płynności finansowej I stopnia w przemyśle według sekcji PKD

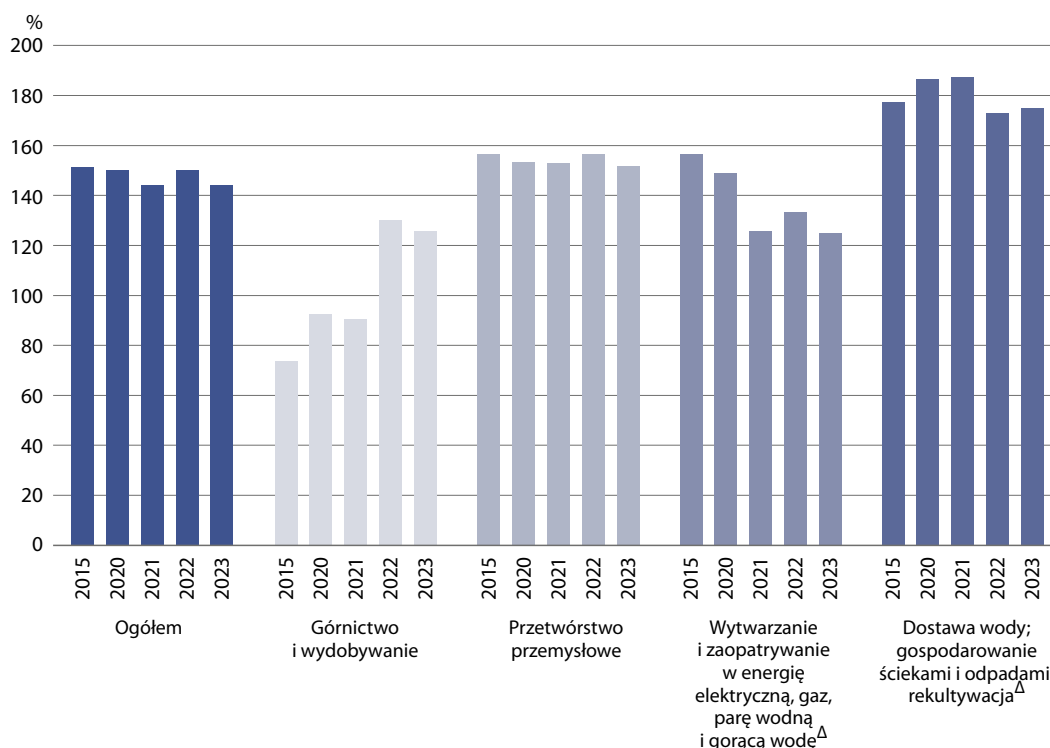
W 2023 r. zmniejszenie wskaźnika płynności finansowej I stopnia obserwowano w większości sekcji przemysłu. Kolejny rok z rzędu wystąpił on w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 62,7% w 2020 r., do 50,9% w 2021 r., 45,5% w 2022 r. i do 30,5% w 2023 r.) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (z 87,7% w 2021 r., do 78,5% w 2022 r. i do 76,0% w 2023 r.). Jedynie w sekcji przetwórstwo przemysłowe odnotowano wzrost wskaźnika płynności finansowej I stopnia (z 28,0% w 2022 r. do 32,9% w 2023 r.).

Wykres 18. Wskaźnik płynności finansowej II stopnia w przemyśle według sekcji PKD

Wskaźnik finansowy II stopnia w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. zmniejszył się w górnictwie i wydobywaniu – z 83,4% do 79,1% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – z 108,6% do 108,2%. Natomiast wzrost wskaźnika płynności finansowej II stopnia obserwowano w przetwórstwie przemysłowym – z 93,2% do 97,6% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – z 152,4% do 154,6%.

Wykres 19. Wskaźnik płynności finansowej III stopnia w przemyśle według sekcji PKD

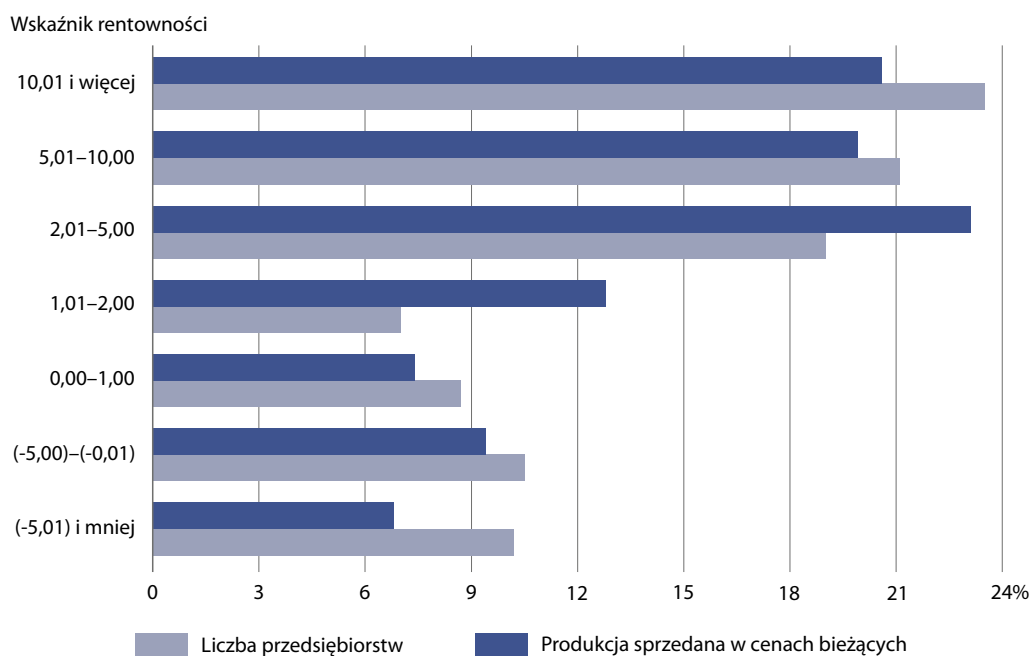

W trzech sekcjach przemysłu możemy obserwować spadek wskaźnika płynności finansowej III stopnia, największy w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – z 133,1% do 125,1%. Jedynie w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja odnotowano wzrost płynności finansowej III stopnia – z 173,0% do 174,9%.

3.4. Przedsiębiorstwa według wskaźnika rentowności obrotu netto

Liczba przedsiębiorstw rentownych w 2023 r. wyniosła 6 354, tj. 79,3% ogólnej liczby przedsiębiorstw, a ich udział w produkcji sprzedanej wyniósł 83,8%. Największa liczba przedsiębiorstw rentownych osiągnęła wskaźnik rentowności obrotu netto w przedziale 10,01 i więcej – 1 882 podmiotów. Ich udział w wartości produkcji ogółem przedsiębiorstw przemysłowych wyniósł 20,6%, a przeciętnego zatrudnienia – 21,5%. Następną pod względem liczebności grupa – 1 688 jednostek – uzyskała rentowność w przedziale 5,01-10,00, a ich udział w produkcji ogółem przedsiębiorstw przemysłowych wyniósł 19,9%. Największy udział produkcji i przeciętnego zatrudnienia (odpowiednio 23,1% i 22,8%) uzyskało 1 521 przedsiębiorstw rentownych o wskaźniku rentowności netto w przedziale 2,01-5,00.

W 2023 r. liczba przedsiębiorstw deficytowych wyniosła 1 661, tj. 20,7% ogólnej liczby przedsiębiorstw przemysłowych, a ich udział w produkcji sprzedanej wyniósł 16,2% i był wyższy niż w roku poprzednim. Koszty przedsiębiorstw deficytowych przekroczyły poziom przychodów o 7,2% (wobec 6,2% w 2022 r.).

Wykres 20. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wskaźnika rentowności obrotu netto w 2023 r.

Duży udział produkcji sprzedanej przedsiębiorstw rentownych w wartości produkcji sprzedanej ogółem odnotowano m.in. w produkcji napojów – 98,0%, w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – 94,3%, w produkcji urządzeń elektrycznych – 92,1%, wyrobów tekstylnych – 91,5%, w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji – 90,8%, w produkcji artykułów spożywczych – 89,9%, wyrobów farmaceutycznych – 89,6%, papieru i wyrobów z papieru – 89,2%. Najmniejszy udział natomiast w produkcji metali – 53,6%.

Wysoki udział przedsiębiorstw deficytowych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw odnotowano m.in. w poborze, uzdatnianiu i dostarczaniu wody – 48,6% (stanowiły one 36,1% produkcji sprzedanej i 42,5% zatrudnionych), w produkcji pozostałego sprzętu transportowego – 33,0% (25,8% produkcji i 25,2% zatrudnionych), w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – 30,8% (5,7% produkcji i 5,1% zatrudnionych), w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – 28,3% (28,4% produkcji i 32,8% zatrudnionych), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – 25,2% (15,0% produkcji i 20,2% zatrudnionych), odzieży – 25,0% (15,4% produkcji i 19,2% zatrudnionych).

Tablica 20. Przedsiębiorstwa przemysłowe^a według wskaźnika rentowności obrotu netto według sekcji PKD

Wyszczególnienie a – 2022 r. b – 2023 r.	Przedsiębiorstwa		Produkcja sprzedana w cenach bieżących		Przeciętne zatrud- nienie	Przeciętne mie- siężne wynagro- dzenia brutto	Wskaźnik poziomu kosztów	Wskaźnik rentowności obrotu		
	w liczbach bez- względ- nych	w odset- kach	w mln zł	w odset- kach				brutto	netto	
					w tys.	w zł	w %			w %
Ogółem	a	8 028	100,0	2 061 563,8	100,0	2 138,4	6 953,95	93,0	7,0	5,8
	b	8 015	100,0	2 059 710,6	100,0	2 134,1	7 807,72	94,8	5,2	4,1
Przedsiębiorstwa deficytowe	a	1 406	17,5	236 939,9	11,5	336,2	6 519,39	106,2	-6,2	-5,8
	b	1 661	20,7	333 491,6	16,2	369,9	7 444,12	107,2	-7,2	-7,1
z tego:										
o wskaźniku rentowności (w %)										
- 5,01 i mniej										
		820	10,2	140 856,6	6,8	163,9	7 683,24	113,2	-13,2	-12,9
- 5,00 - 0,01										
		841	10,5	192 635,0	9,4	233,0	7 275,98	101,7	-1,7	-1,7
Przedsiębiorstwa rentowne	a	6 622	82,5	1 824 623,9	88,5	1 802,2	7 035,02	91,2	8,8	7,4
	b	6 354	79,3	1 726 219,0	83,8	1 737,2	7 890,79	91,8	8,2	6,8
z tego:										
o wskaźniku rentowności (w %)										
0,00-1,00										
		698	8,7	153 242,9	7,4	182,7	6 945,40	99,3	0,7	0,5
1,01-2,00										
		565	7,0	263 902,1	12,8	140,4	7 722,93	98,2	1,8	1,5
2,01-5,00										
		1 521	19,0	476 309,4	23,1	487,4	7 852,75	96,0	4,0	3,3
5,01-10,00										
		1 688	21,1	409 268,6	19,9	468,1	8 060,99	91,3	8,7	7,1
10,01 i więcej										
		1 882	23,5	423 495,9	20,6	458,6	8 185,58	78,4	21,6	18,3

¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

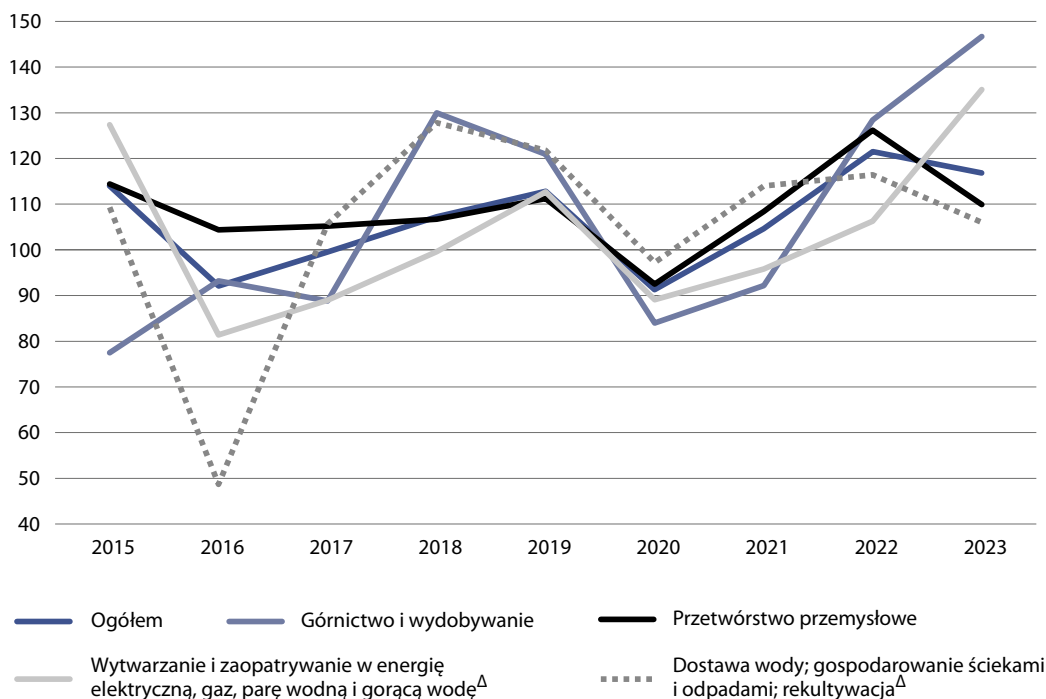
U w a g a: W tablicy nie ujęto jednostek, które uległy przekształceniom i zmianom organizacyjnym.

Rozdział 4. Nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

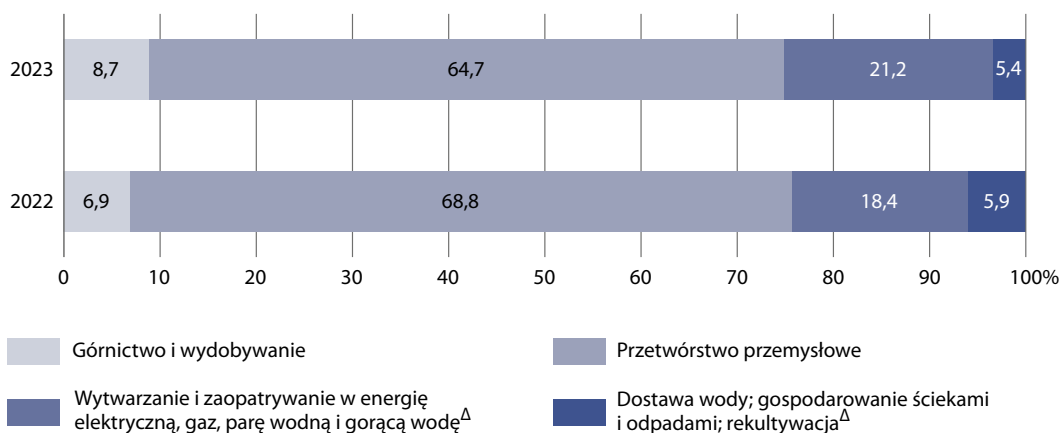
W 2023 r. nakłady inwestycyjne ogółem przedsiębiorstw przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, z liczbą pracujących 50 osób i więcej) wyniosły 127,0 mld zł i były (w cenach bieżących) o 16,8% wyższe niż w poprzednim roku, kiedy notowano ich wzrost o 21,5%. Wysoki wzrost nakładów wystąpił w górnictwie i wydobywaniu – o 46,7% (przed rokiem wzrost o 28,4%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 35,1% (przed rokiem wzrost o 6,3%), a mniejszy w przetwórstwie przemysłowym – o 9,9% (przed rokiem wzrost o 26,2%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 6,0% (przed rokiem wzrost o 16,4%).

Wykres 21. Dynamika nakładów inwestycyjnych w przemyśle według sekcji PKD (ceny bieżące; rok poprzedni=100)

W 2023 r., w porównaniu z 2022 r., w strukturze nakładów inwestycyjnych przemysłu zwiększył się udział górnictwa i wydobywania (z 6,9% przed rokiem do 8,7%) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 18,4% do 21,2%). Natomiast zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego (z 68,8% przed rokiem do 64,7%) oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (z 5,9% do 5,4%).

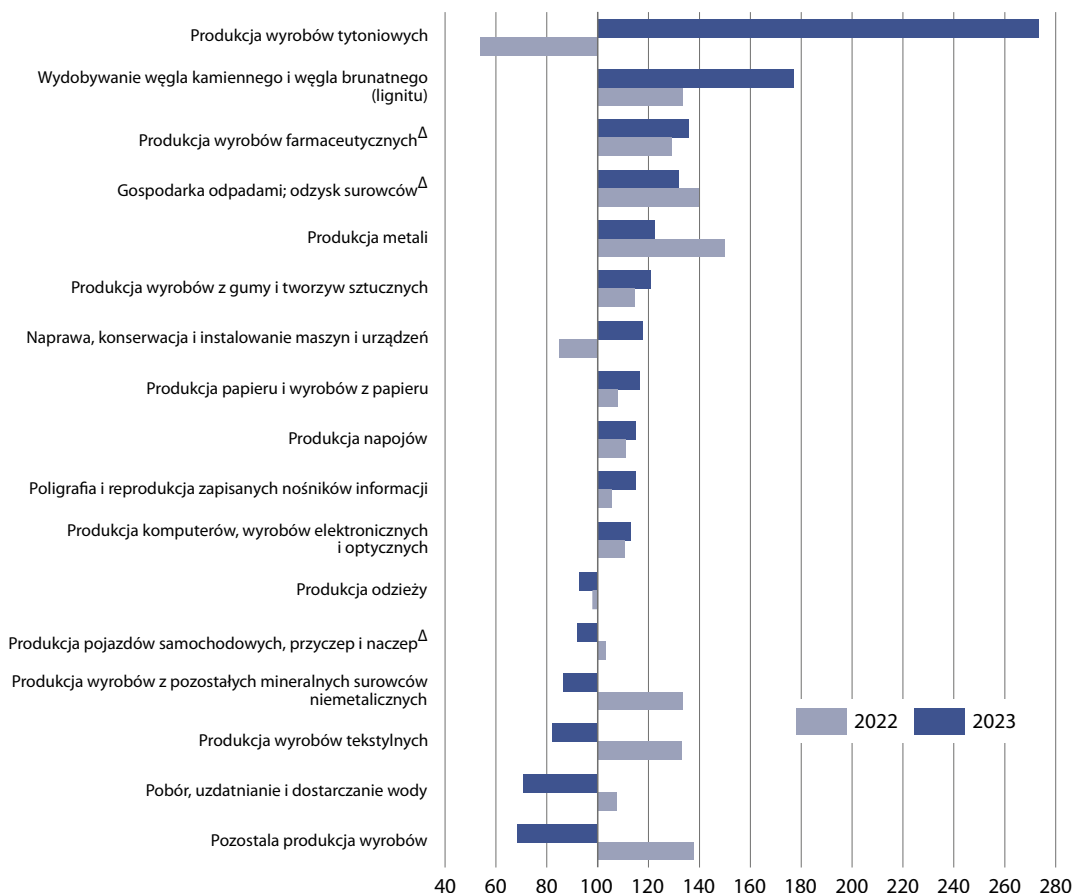
Wykres 22. Struktura nakładów inwestycyjnych w przemyśle według sekcji PKD

Największy wzrost nakładów inwestycyjnych w 2023 r., w porównaniu z 2022 r., odnotowano w produkcji wyrobów tytoniowych – o 173,5% (wobec spadku o 46,2% w roku poprzednim), w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 77,2% (wobec wzrostu o 33,6% przed rokiem). Znaczące wzrosty wystąpiły również w produkcji wyrobów farmaceutycznych – o 35,9% (wobec wzrostu o 29,3%), w gospodarce odpadami; odzysku surowców – o 31,7% (przed rokiem wzrost o 39,6%), w produkcji metali – o 22,2% (wobec wzrostu o 49,8%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 20,7% (wobec wzrostu o 14,4%). Niższe wzrosty nakładów – poniżej 5% – odnotowano m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych, pozostałego sprzętu transportowego, maszyn i urządzeń oraz artykułów spożywczych.

Spadek nakładów inwestycyjnych zaobserwowano m.in. w pozostałej produkcji wyrobów – o 31,8% (wobec wzrostu o 37,6% przed rokiem), w poborze, uzdatnianiu i dostarczaniu wody – o 29,1% (przed rokiem wzrost o 7,5%), w produkcji wyrobów tekstylnych – o 18,0% (wobec wzrostu o 33,2% przed rokiem), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 13,4% (wobec wzrostu o 33,6% przed rokiem).

Wykres 23. Dynamika nakładów inwestycyjnych w przemyśle według działów PKD (ceny bieżące; rok poprzedni=100) – największe wzrosty i spadki

Łączna wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych w przemyśle w 2023 r. wyniosła 47,0 mld zł i była o 25,5% niższa niż w 2022 r., kiedy notowano wzrost o 65,6%.

Spadki zaobserwowano w 3 sekcjach przemysłu: w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 36,9%, w przetwórstwie przemysłowym – o 16,7% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 15,6%. W górnictwie i wydobywaniu odnotowano wzrost wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych o 17,1%.

Znaczny spadek wartości kosztorysowej inwestycji w skali roku wystąpił m.in. w produkcji urządzeń elektrycznych – o 84,7%, w pozostałej produkcji wyrobów – o 71,5%, w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 63,1%, wyrobów tekstylnych – o 46,9%, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 44,9%. Natomiast znaczny wzrost wystąpił w produkcji wyrobów farmaceutycznych – ponad 7-krotny, w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń – ponad 4-krotny, w produkcji wyrobów tytoniowych – ponad 2-krotny, mebli – o 83,3%. Duże wzrosty odnotowano również m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego – o 42,3%, w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji – o 31,8% oraz produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 27,6%.

Rozdział 5. Uszeregowanie wybranych działów przemysłu według produkcji, wydajności pracy, wynagrodzeń i wskaźnika rentowności obrotu netto

Spośród 26 prezentowanych działów przemysłu, w dziale o najwyższym notowanym w 2023 r. spadku produkcji sprzedanej przemysłu, tj. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego, wystąpił również największy spadek wydajności pracy, ale jednocześnie najwyższy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Działy plasujące się na kolejnych pozycjach pod względem wielkości spadku produkcji sprzedanej, tj. produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny oraz produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych, odnotowały również wysokie spadki wydajności pracy (odpowiednio pozycje 5, 2) oraz jedne z najmniejszych wzrostów przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (odpowiednio pozycje 1, 4).

W dziale pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, w którym notowano spadek produkcji plasujący się na pozycji 4, obserwowano wzrost wydajności pracy (pozycja 16) i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (pozycja 7) oraz najniższy, ujemny poziom wskaźnika rentowności obrotu netto (pozycja 1).

Dział produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, który zajął zbliżoną pozycję ze względu na produkcję sprzedaną (25), wydajność pracy (22) i wynagrodzenia (19), odnotował wysoką – 2 pozycję – pod względem poziomu wskaźnika rentowności obrotu netto.

W dziale, w którym wystąpił największy wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (spośród 26 prezentowanych działów), tj. w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń – odnotowano również duże wzrosty wydajności pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (pozycja 23 i 17), natomiast dość niski poziom wskaźnika rentowności (pozycja 8).

Dział produkcja wyrobów tytoniowych, który uplasował się na tej samej pozycji ze względu na produkcję sprzedaną (17) i wydajność pracy (17) oraz zbliżoną dla wynagrodzenia (21), odnotował wysoką – 4 pozycję – pod względem poziomu wskaźnika rentowności obrotu netto.

Dział produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, w którym notowano spadek produkcji i wydajności pracy, plasujących się na pozycjach odpowiednio 6 i 7 (spośród 26 prezentowanych działów), obserwowano wysoką – 18 pozycję – wskaźnika rentowności obrotu netto.

Dwa działy – produkcja mebli i produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – zajęły takie same pozycje pod względem odnotowanej zmiany w wydajności pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – odpowiednio pozycje 13 i 12.

Natomiast w dziale produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych odnotowano zbliżone pozycje dla wszystkich kategorii rankingu – odpowiednio pozycje 9 i 6 dla produkcji i wydajności, 5 – dla przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto i 6 – dla wskaźnika rentowności obrotu netto.

Tablica 21. Uszeregowanie wybranych działów przemysłu^a według dynamiki produkcji sprzedanej, wydajności pracy, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto oraz wskaźnika rentowności obrotu netto w 2023 r.

Działy	Pozycja działu ^b według				Wzrost / spadek w porównaniu do poprzedniego roku			Wskaźnik rentowności obrotu netto
	produkcji sprzedanej	wydajności pracy	przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto	wskaźnika rentowności obrotu netto	produkcji sprzedanej	wydajności pracy	przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto	
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	1	1	22	.	-15,3	-17,0	17,3	.
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2	5	1	14	-14,6	-9,9	8,4	6,2
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3	2	4	7	-12,8	-13,7	9,2	3,9
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	4	16	7	1	-12,4	0,3	9,9	-1,2
Produkcja metali	5	3	2	3	-11,9	-11,0	8,6	1,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	6	7	7	18	-10,9	-7,2	9,9	6,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	7	4	10	19	-10,6	-10,5	10,7	7,2
Produkcja mebli	8	13	13	11	-7,4	-0,4	11,2	5,3
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	9	6	5	6	-5,9	-9,3	9,6	3,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	10	8	20	6	-4,9	-5,9	14,0	3,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11	12	12	17	-2,8	-1,1	11,0	6,7
Produkcja wyrobów tekstylnych	12	18	16	13	-2,5	4,8	13,2	6,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	13	14	3	15	-1,9	-0,3	8,7	6,3
Produkcja napojów	14	9	11	12	-1,7	-2,8	10,9	5,9
Pozostała produkcja wyrobów	15	11	18	13	-1,6	-1,4	13,6	6,0
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	16	10	9	21	-0,6	-2,5	10,4	8,8
Produkcja wyrobów tytoniowych	17	17	21	4	-0,5	0,7	14,7	2,8
Produkcja artykułów spożywczych	18	15	14	10	0,0	0,2	11,7	4,9
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	19	16	8	16	0,1	0,3	10,2	6,5
Produkcja urządzeń elektrycznych	20	11	10	5	0,4	-1,4	10,7	3,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	21	18	9	16	6,2	4,8	10,4	6,5

Tablica 21. Uszeregowanie wybranych działów przemysłu^a według dynamiki produkcji sprzedanej, wydajności pracy, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto oraz wskaźnika rentowności obrotu netto w 2023 r. (dok.)

Działy	Pozycja działu ^b według				Wzrost / spadek w porównaniu do poprzedniego roku			Wskaźnik rentowności obrotu netto
	produkcji sprzedanej	wydajności pracy	przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto	wskaźnika rentowności obrotu netto	produkcji sprzedanej	wydajności pracy	przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto	
Produkcja odzieży	22	21	17	20	7,1	9,7	13,4	8,5
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	23	19	6	22	7,8	5,7	9,8	12,8
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	24	20	15	9	9,2	6,7	12,3	4,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	25	22	19	2	14,7	11,5	13,7	1,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	26	23	17	8	15,5	15,5	13,4	4,0

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej. b Działy uszeregowane od najwyższej dynamiki.

Uwagi metodologiczne

1. Źródła i zakres danych

Dane prezentowane w publikacji dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną, zgodnie z [Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007](#), do przemysłu tj. do sekcji: "Górnictwo i wydobywanie", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz "Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją", a w zakresie produkcji wyrobów, również podmiotów prowadzących inne rodzaje działalności – produkujących wyroby przemysłowe. PKD 2007 została opracowana na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2 i wprowadzona z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885).

Publikację opracowano wykorzystując dane pozyskane na miesięcznych meldunkach o: działalności gospodarczej – [formularz DG-1](#), o produkcji i zapasach wyrobów przemysłowych – [P-02](#), miesięcznych sprawozdaniach o cenach producentów wyrobów i usług – [C-01](#) oraz kwartalnych sprawozdaniach o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe sporządzanych na [formularzu F-01/I-01](#).

Prezentowane dane dotyczą:

- podmiotów o liczbie pracujących 10 osób i więcej w zakresie produkcji sprzedanej przemysłu, obrotu, wskaźników cen, przeciętnego zatrudnienia, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – według działów PKD,
- podmiotów, których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej oraz 10% reprezentacji podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób w zakresie nowych zamówień w przemyśle,
- podmiotów o liczbie pracujących 50 osób i więcej w zakresie produkcji sprzedanej przemysłu, przeciętnego zatrudnienia, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – według grup PKD,
- podmiotów prowadzących księgi rachunkowe, o liczbie pracujących 50 osób i więcej w zakresie finansów,
- podmiotów – producentów wyrobów przemysłowych o liczbie pracujących 50 osób i więcej, w przypadku producentów energii elektrycznej – bez względu na liczbę pracujących w zakresie produkcji wyrobów przemysłowych.

Grupowania wyrobów dokonuje się zgodnie z nomenklaturą PRODPOL, opracowaną na podstawie [Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług \(PKWiU 2015\)](#) oraz Listy PRODCOM. PKWiU 2015 została wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1676) do stosowania od dnia 1 stycznia 2016 r., w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej.

Dane według sekcji, działów i grup PKD opracowano metodą przedsiębiorstw oraz zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym.

Podziału produkcji sprzedanej przemysłu na główne grupowania, tzn. [dobra zaopatrzeniowe](#), [inwestycyjne](#), [konsumpcyjne trwałe](#) i [nietrwałe](#) oraz [związane z energią](#) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 586/2001 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkookresowej statystyki w zakresie definicji Głównych Grupowań Przemysłowych (ang. MIGs – Main Industrial Groupings).

Wskaźniki dynamiki produkcji sprzedanej podano na podstawie wartości w cenach stałych. Jako ceny stałe w 2015 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.), w latach 2016-2021 – ceny stałe 2015 r.

(średnie ceny bieżące 2015 r.) a od 2022 r. – ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.). Wskaźniki dynamiki przy podstawie przeciętna miesięczna 2021 = 100 obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

Ilekoć w niniejszej publikacji używane jest sformułowanie **produkcja przemysłowa**, jest ono tożsame z sformułowaniem **produkcja sprzedana przemysłu**.

Dane zaprezentowane w niniejszym opracowaniu są publikowane z zachowaniem tajemnicy statystycznej, określonej [w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej](#) (Dz. U. z 1995 r. poz.439, z późn. zm.),

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

2. Objasnienia podstawowych pojęć

Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

1. wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty);
2. wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
3. zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
4. wartość produktów wytworzonych niezaliczonych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą, tj.: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, jak również do własnych zakładów gastronomicznych i do własnych hurtowni, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych wyrobów i usług na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatnika i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty.

Dane o wartości produkcji sprzedanej prezentuje się bez podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Produkcja wytworzona to rezultat procesów produkcyjnych wzajemnie ze sobą powiązanych i uwarunkowanych, powstałych w określonym czasie. Produkcja wytworzona obejmuje całkowitą ilość wyprodukowanych w okresie sprawozdawczym wyrobów gotowych zarówno z surowca własnego, jak i z surowca powierzonego przez inne przedsiębiorstwo lub osobę fizyczną. Obejmuje również całkowitą ilość półfabrykatów, części, zespołów maszyn i urządzeń, niezależnie od tego, czy zostały one przeznaczone do sprzedaży czy do przedsiębiorstwa macierzystego, do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa, czy też przeznaczone do dalszego przerobu (montażu) w przedsiębiorstwie. Do produkcji wytworzonej zalicza się zatem wyroby wyprodukowane przez przedsiębiorstwo, odpowiadające określonym normom, warunkom technicznym lub warunkom umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a odbiorcą. Wyroby powstałe z surowców wtórnych zalicza się do produkcji, jeśli mają charakter użytkowy i są bezpośrednim rezultatem pracy wytwórczej przedsiębiorstwa. Do produkcji zalicza się także tak zwane produkty uboczne, powstałe w procesie produkcyjnym równocześnie z produktem zasadniczym.

Wskaźnik nowe zamówienia w przemyśle służy ocenie przyszłej produkcji i pokazuje rozwój popytu na wyroby i usługi przemysłowe w wybranych działach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” – działy 13, 14, 17, 20, 21, 24 – 30 według PKD 2007. Zamówienia w przemyśle określane są jako wartość kontraktów (bez podatku od towarów i usług – VAT) wiążących producenta i stronę trzecią w zakresie dostarczania wyrobów i usług.

Nowe zamówienia niekrajowe stanowią część nowych zamówień w przemyśle i określane są jako wartość kontraktów (bez podatku od towarów i usług – VAT) wiążących producenta i stronę trzecią będącą odbiorcą mającym swoją siedzibę za granicą lub firmą krajową – eksporterem, które eksportują/ wywożą za granicę zamówione produkty.

Obrót w przemyśle dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Obejmuje on:

1. przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyróbów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami;
2. przychody ze sprzedaży towarów i materiałów tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Dane o wartości obrotu prezentuje się bez podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego.

W obrocie ogółem wyodrębnia się obrót krajowy i niekrajowy. Podział dokonywany jest na podstawie pierwszego miejsca przeznaczenia produktu, w oparciu o zasadę zmiany własności (niezależnie od tego, czy produkt fizycznie przekroczył granicę). Miejsce przeznaczenia jest określone przez siedzibę osoby prawnej lub fizycznej, która zakupiła produkt.

Obrót niekrajowy (na eksport i wywóz) w przemyśle stanowi część obrotów w przemyśle, który dotyczy przychodów ze sprzedaży odbiorcom mających swą siedzibę za granicą.

Przeciętne zatrudnienie oblicza się jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w badanym okresie (bez względu na to, czy jednostka funkcjonowała przez cały badany okres), po wcześniejszym przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według godzin pracy ustalonych w umowie o pracę, w stosunku do obowiązującej normy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując: wynagrodzenia osobowe bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą; wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach; dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honoraria wypłacane niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.

Dane o wynagrodzeniach i przeciętnych wynagrodzeniach miesięcznych prezentuje się w ujęciu brutto.

Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu opracowano na podstawie miesięcznego badania cen wyrobów i usług faktycznie uzyskiwanych przez dobrane w sposób celowy podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do sekcji: "Górnictwo i wydobywanie", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz "Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

Wskaźniki cen dla każdego rodzaju działalności, przy podstawie analogiczny okres roku poprzedniego = 100, obliczane są jako średnie wskaźników cen agregatów niższych szczebli ważone wartością ich sprzedaży z 2021 r., która jest aktualizowana miesięcznie o zmiany cen i zmiany struktury sprzedaży zachodzące w kolejnych miesiącach roku, którego dotyczą wskaźniki cen.

Wskaźniki cen obrazują dynamikę cen wynikającą z faktycznie wprowadzonych zmian cen, jak i zmian w strukturze asortymentowej sprzedaży i strukturze odbiorców.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw zgodne są z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity – Dz. U. 2016 poz. 1047).

Przychody ogółem (przychody z całokształtu działalności) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody netto ze sprzedaży produktów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami.

Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty ogółem (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów).

Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej stanowi różnicę między pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi. Od 2002 r. zawierał część, a od 2016 r. całość zdarzeń nadzwyczajnych związanych z działalnością operacyjną.

Wynik finansowy z działalności operacyjnej to różnica między przychodami operacyjnymi ogółem a kosztami operacyjnymi ogółem.

Wynik na operacjach finansowych stanowi różnicę między przychodami finansowymi a kosztami finansowymi.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Część odroczone stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

Wynik finansowy netto to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wskaźnik poziomu kosztów to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej III stopnia to relacja aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Aktywa trwałe obejmują wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Inwestycje długoterminowe to w szczególności te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu ich wartości, oraz długoterminowe aktywa finansowe, czyli nieprzeznaczone do obrotu akcje, udziały, inne papiery wartościowe, udzielone pożyczki oraz inne długoterminowe aktywa finansowe płatne i wymagalne w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także inne inwestycje długoterminowe.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Zapasy to rzeczowe składniki aktywów obrotowych, do których zalicza się: materiały – surowce, materiały podstawowe i pomocnicze, półfabrykaty obcej produkcji, opakowania, części zamienne i odpady; produkty gotowe – wyroby gotowe, wykonane usługi, zakończone roboty, w tym także budowlano-montażowe, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, itp.; półprodukty i produkty w toku – produkcję niezakończoną, tj. produkcję (usługi, w tym roboty budowlane) w toku oraz półfabry-

katy (półprodukty) własnej produkcji; towary – rzeczowe składniki majątku obrotowego nabyte w celu odsprzedaży w niezmienionej postaci; zaliczki na poczet dostaw zapasów.

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczanych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długoterminowe powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Zobowiązania krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.